

Glasnik mira

**Smrt ili Uskrs
katedrale?**

Što je za nas priroda?

**Marija Kraljica
svibnja**

Majka

**Ivan Pavao II.
nam je rekao: „Samo
naprijed, idite tamo!“**

Na kojoj si ti mreži?

Moramo poći u školu križa

**Gospa vodi svako
moje poslanje**

**Bog nas priprema
za nešto novo**

„Po Mariji k Isusu“

**Lako je obnoviti
kamen, ali kako
obnoviti čovjeka?**

**Jedincatost i
neponovljivost
Kristova lika
i osobe**

Draga djeco! Ovo je milosno vrijeme, vrijeme milosrđa za svakog od vas. Dječice, ne dopustite da vjetar mržnje i nemira vlada u vama i oko vas. Vi ste, dječice, pozvani da budete ljubav i molitva. Đavao želi nemir i nered, a vi, dječice, budite radost uskrsloga Isusa koji je umro i uskrsnuo za svakoga od vas. On je pobijedio smrt da bi vam dao život, život vječni. Zato, dječice, svjedočite i budite ponosni da ste u Njemu uskrasnuli. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik

Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba preplate

Nikolina Šivrić
e-mail: preplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Vučelić

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisk

Fran Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja preplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, evropske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o.- Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer:

805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkontro Nr: 80-2-2

Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, Internet: www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode dogadaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesna, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Poštovani, zbog značajnog povećanja poštarine, morali smo, na žalost, povećati i visinu godišnje preplate (12 brojeva) na naš mjesecnik. Od 2019. godine godišnja preplata za BiH iznositi će 30 KM, za Hrvatsku 130 HRK, za evropske zemlje 40 €, za Švicarsku 60 CHF, za USA, Kanadu i Južnu Ameriku 80 USD te Australiju 120 AUD.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici Arhiv ICM

Gospina škola

Smrt ili Uskrs katedrale?, FRA T. PERVAN

Što je za nas priroda?, FRA M. ŠAKOTA

Marija Kraljica svibnja, FRA G. AZINOVIC

Majka, FRA M. ŠAKOTA

Ivan Pavao II. nam je rekao: „Samo naprijed, idite tamo!“, S. ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Na kojoj si ti mreži?, P. TOMIĆ

Moramo poći u školu križa, N. MANDIĆ

Gospa vodi svako moje poslanje, Svjedočanstvo

Bog nas priprema za nešto novo, P. TOMIĆ

Dogadanja

Meditacija

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

„Po Mariji k Isusu“, M. MILETIĆ

Lako je obnoviti kamen, ali kako obnoviti čovjeka?, K. MILETIĆ

In memoriam

Teološki podlistak

Jedincatost i neponovljivost Kristova lika i osobe, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Što je čovjek?, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji Glasnika mira, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

SVIBANJ - POTICAJ ZA ISPIT NAŠE SAVJESTI

Kada bi ljudska duša trebala izabrati posebno lijepo i ugodno vrijeme kroz crkvenu godinu, mjesec ili godišnje doba, vjerojatno bi, kao prsti koji posežu za cvjetom, mnogi odabrali svibanj. Upravo u tim proljetnim danima kada sve procvate, naglašeno se časti i Blažena Djevica Marija, a svibanj postaje mjesec krunice. Nižu se kroz to vrijeme zrnca različitih otajstava, a vjerni puk zajedno s Marijom evocira sve Kristove dane: od rođenja, smrti i uskrsnuća – sve do časa kada je svoju Majku na Nebu krunom i ljubavlju okrunio. Nižu se kroz svibanj i marijanski blagdani, ali i naša sjećanja na mjesec hrvatskih stradanja: na sve naše uspjehе i neuspјehe, na sve naše oholosti, ali i na našu stoljetnu spremnost da svojim životom u „ovoј zemlji meda i mljeka, vršimo zakone Božje“. I upravo je svibanj, kao mjesec nade, kao mjesec novog života i nabujale prirode, pogodan da sebe, svoje obitelji i župne zajednice pozovemo da preko krunice, prignemo koljena pred njezinim Sinom, prema kojemu nas Gospa, i ovdje u Međugorju, desetljećima usmjerava.

Tako, i ovog svibnja, valja nam opet u žarište interesa staviti same sebe i upitati se – svjesni plašta naše Kraljice Mira – prinosimo li mi životni tamjan lažnim bogovima i koliko je naše katoličko kršćanstvo vjerodostojno? Spomenuto katoličko kršćanstvo namjerno ističemo jer ono nije divlje ni bahato kao obično medijsko kršćanstvo, jer ponizno i zahvalno priznaje da je izvor „lijeka besmrtnosti“ samo u presvetoj euharistiji. U Međugorju je upućen poziv da svoje dane živimo u miru i ljubavi, da strpljivo podnosimo stvarnosti svagdanjeg života, da zahvalno primamo i žalost i radost.

Jednostavno, Kraljica Mira nas svakodnevno uči i potiče da povjerimo život Kristu služeći jedni drugima i tako razvijamo dobromanjernost umjesto zlobe, istinu umjesto laži. Ona je Majka nade koja ne napušta vjerne duše, Majka mira i u ovim danima dok nas nemir zapljuškuje. Ona nas hrabi u uvjerenju, da unatoč svima i svemu, navještamo radost i da vlastite patnje pretvaramo u duhovni rast.

A pogledajmo Međugorje jučer i danas, a tako će biti i sutra. Mnogi će sa svih strana svijeta tražiti Božju milost, klečat će na našoj kaldrmi, strpljivo čekati na ispunjajuću, hodočastiti po našem kamenjaru tražeći snagu za život i obnavljati svoju vjeru. I da ne zaboravimo: tražiti će vjerodostojnost i po našim gostinjcima i različitim trgovinama. Eto poticaja za svibanj: svima pravično biti duhovni lijek, poticaj i nada. To je trka na duge staze i izraz razboritosti i zahvalnosti.

Marijanski zanos je oduvijek krasio naše vjerničko iskustvo, a Međugorje se sa svojim porukama i pastoralnom praksom dostoјno uvrstilo u tu časnu, narodnu i crkvenu, povijesnu kolonu. Utećimo se Majci, Vladarici naših obitelji, Uzoru naših zajednica i Kraljici našeg naroda. Put je to uspjeha, put je to radosti i vječnog spasenja, poticaj na obraćenje i ispit savjesti. Sve smo to, osobito mi u Međugorju, dužni navijestiti i pokazati hodočasnicima sa svih strana svijeta.

PLAMENE SUZE NAŠE GOSPE U PARIZU

SMRT ILI USKRS KATEDRALE?

FRA TOMISLAV
PERVAN

Nije pretjerano reći da je cijela Europa pa i cijeli svijet šokiran požarom koji je progutao drvenu građu, krov i tornanj crkve Naše Gospe u Parizu. Strahotne slike goruće prvostolnice u srcu francuskoga glavnog grada, nultoj točci Francuske, s koje se mijere sve udaljenosti, zdanja koje je stoljećima predstavljalo autentično srce zapadne kulture, katedrale koja nestaje u plamenu, te slike neizbrisivo su se urezale u povijesno pamćenje cijelog jednog naraštaja. Nekoć je Francuska nazvana „prvorodenom kćerkom Crkve“, od čega danas nema ni traga.

Na sličan su se način urezali u povijesno pamćenje našega naraštaja njutorški Blizanci „Twin Towers“ 11.

rujna 2001. koji su sagorjeli i urušili se u ognju i otrovnu dimu. Rušenje njutorških Blizanaca bijaše zorna poruka kako je prestala politička i ekomska hegemonija Sjedinjenih Američkih Država. Amerikanci su u minulom stoljeću htjeli preslikati u svome ustroju Rimsko carstvo, pokušali biti kao onodobno Rimljani, ovodbeni hegemoni na planetu, ali je rušenjem tornjeva srušena i američka hegemonija na svakom planu. Probudio se, naime, kineski Zmaj.

SMRT ILI USKRS KATEDRALE?

Urušavanjem i pretvaranjem u hrpu ruševina i pepela krovišta i tornja nad oltarom Naše Gospe simbolički je zacijelo označen kraj njegovane iluzije kako je Europa kršćanska te kako je kršćanstvo dominantna sila u Europi. Dogodilo se to na početku Velikoga tjedna. Je li to naznaka da nakon smrti katedrale, nakon njezina Velikoga petka, slijedi i uskršavanje iz pepela, poput fenksa? Simboliku požara treba iščitavati kao „znak vremena“.

U svemu je nebitno, je li ili nije požar podmetnut. Izlazi prvi put javno na vidjelo kako se godinama sustavno pale, opoganjuju, obeščaćuju u Francuskoj tjedno barem dvije crkve, u kojima se ruše oltari, obezglavljuju kipovi, urinira, vrši nužda, ruše se kršćanska groblja, mržnja na kršćane i židovstvo su toliki da su mnogi nesigurni u Francuskoj te su

Treba se oslobođiti obzira prema drugima, prema onima koji drukčije misle, jer tim nerijetko prikrivamo svoj kukavičluk. Ako muslimani svoju vjeru očituju na javnim mjestima, prostiru svoje molitvene tepihe u zračnim lukama i okrenuti prema Meki, mole, ne bismo li trebali slijediti njihov primjer?

prisiljeni emigrirati. Nebitno je, je li požar rezultat nečijeg nemara ili zlohotnosti. Istinski i pravi korjeni požara bijaše vanjski simbol, znamen cijele jedne nacije i države, sežu daleko i duboko u prošlost. Nepuni tjedan dana prije požara papa u miru Benedikt XVI. napisao je svoj osvrт na urušavanje vjerskih i moralnih zasada u Europi i Crkvi nakon Drugoga vatikanskoga sabora te nakon 1968., prevratničke godine. Korjeni toga u Francuskoj daleko su dublji i stariji, sežu do vremenâ koja su proglašila i svela vjeru na „privatnu stvar“, otkad se Crkva i vjera ne smiju miješati u društvene tijekove, te je prevladalo mišljenje da vjera prijeći „napredak“ u društvu.

Već je u 19. stoljeću pisao zacijelo najveći francuski pisac i pjesnik Victor Hugo („Zvonar crkve Notre Dame“): „Danas je Notre-Dame prazna, nepomična, mrtva. Zapaža se kako je Nešto nestalo, iščeznulo. To golemo tijelo prazno je, od njega je ostao samo kostur. Duh ga je napustio, jedino se vidi gdje je neko bio i to mu je sve.“ Slično je pisao i početkom 20. stoljeća pisac Marcel Proust (1904.) u članku „Ubojstvo katedrale“.

U eseju skreće pozornost na sve veći laicizam u kulturi i životu. Ništa nije više sveto, sve je plošno, jednodimenzionalno. Obredi su lišeni svoga smisla, simbolika umire, čovjek je nijem pred Bogom. Piše, počelo je s ubijanjem, lišavanjem i pražnjenjem smisla obreda i bogoslužja.

A posljedice? „Gubitak simbolike, utruňe smisla za obred, za ritual i ceremonije, čovjekova nesposobnost da se izdigne iznad sebe, sebe transcendira. Nikada se čovjeku te ljudskim pogledima i zrenjima nije nudio sličan ni približno sličan prikaz ili uprizorenje, toliko silno zrcalo znanosti, duše i povijesti. Slična simbolika zahvaća i samu glazbu koja se sluša u glavnim lađama i prostranstvima tih zdanja. Sedam gregorijanskih napjeva koji opijevaju sedam krjeposti, sedam epoha svjetske povijesti. Slobodno smijemo reći, ni najveličajnije uprizorenje Wagnerovih opera u Bayreuthu nije ništa u usporedbi s jednim pontifikalnim slavljem u katedrali u Chartresu.“

Potom Proust oslikava bljutavi svjet bjelovjetskih snobova koji negdje u budućnosti žele oživjeti i uprizoriti

Urušavanjem i pretvaranjem u hrpu ruševina i pepela krovišta i tornja nad oltarom Naše Gospe simbolički je zacijelo označen kraj njegovane iluzije kako je Europa kršćanska te kako je kršćanstvo dominantna sila u Europi. Dogodilo se to na početku Velikoga tjedna. Je li to naznaka da nakon smrti katedrale, nakon njezina Velikoga petka, slijedi i uskršavanje iz pepela, poput fenksa? Simboliku požara treba iščitavati kao „znak vremena“.

u katedrali latinsku pontifikalnu liturgiju s glumcima, da bi u tome uživali kao u umjetničkom djelu i inscenaciji. Za Prousta to je ravno bogohulnom oskvruću!

Ništa se nije promijenilo od te konstatacije, naprotiv. Ono što je izgorjelo u požaru bijaše prazna ljuštura, školjka bez bisera, bez dragulja. Kao i mnoga druga baštinjena djela naše kulture i Notre-Dame je svedena na muješki prostor koji su godišnje posjećivali milijuni turista, dnevno više desetaka tisuća posjetitelja, koji bi se divili zdanju, zapravo su ga svojim pohodom i promatranjem prljali, onečišćivali. Ponekad bi to zdanje znalo bljesnuti u Crkvi koja je danas na Zapadu naskroz sterilna ili bi pak ta zdanja bila mjestom uprizorenja glazbenih izvedbi.

OBEZDUŠENO ZDANJE

Francuski predsjednik Emmanuel Macron lije krokodil-ske suze nad zdanjem Notre Dame, a prije dvije godine izjavio je kako ne postoji francuska kultura. Postoji, prema njemu, kultura u Francuskoj, a to je nešto drugo, ona je, prema njemu, drukčija. Koje mjesto može uopće zauzimati svetište Naše Gospe, Presvete Djevice i Majke Božje u srcima i domovima Europsljana koji su sustavno obeščaćivali, zagađivali, opoganili te naskroz pogazili i uprljali te to trajno i uporno nadalje čine, ideale koje u sebi utjelovljuje Marija, „Naša-Gospa“, tj. ideale nevinosti, čistoće, vjernosti, viteške ljubavi i strahopočitanja pred „vječno ženskim“, poštovanja i štovanja misterija majčinstva te svetosti svakoga začeta i novorođena života? Nastavlja se to i nadalje a nerijetko uz odobravanje sekularizirana svećenstva, kako to vidimo danas u Njemačkoj.

Naime, nakon prvoga oduljega javljanja u javnosti poslije šest godina, u kome je iznio razloge urušavanja vjere i morala poslije Sabora, gotovo svi „teolozi“ i novinari u Njemačkoj izvrgnuli su kritici i ruglu njemačkoga Papu i doslovce ga razapinju. Kritiziraju ga kao „ishlapjeli“ mozak, da bi ga jedan teolog nazvao „Popanz“ (tj. strašilo, plašilo). Zaciјelo, jedini istinski teolog na Petrovoj stolici u posljednjih barem tristo godina, jedini papa njemačkog podrijetla u posljednjih petsto godina. Za njegovo obraćanje javnosti veli kardinal Müller da je vrijednije od

Ne smijemo smetnuti s uma da je zdanje Notre Dame sagrađeno u tzv. mračnom srednjem vijeku, na vrhuncu viteških idea, kad su kraljevi bili sveti, kad su kraljice-majke rađale svete sinove te je to velebno zdanje oplemenio sveti Luj IX. dragocjenim relikvijama Isusove trnove krune i čavala kojima bijaše prikovan uz križ, za razliku od današnjih kraljevskih kuća koje su prepune afera i skandala.

svih intervenata na zasjedanju predsjednika biskupskih konferencija ove veljače u Vatikanu, gdje su se bavili problemom pedofilije. Nijemci vole samodestrukciju, nakon dva svjetska rata, za koje se još iskupljuju...

Ne smijemo smetnuti s uma da je zdanje Notre Dame sagrađeno u tzv. mračnom srednjem vijeku, na vrhuncu viteških idea, kad su kraljevi bili sveti, kad su kraljice-majke rađale svete sinove te je to velebno zdanje oplemenio sveti Luj IX. dragocjenim relikvijama Isu-

sove trnove krune i čavala kojima bijaše prikovan uz križ, za razliku od današnjih kraljevskih kuća koje su prepune afera i skandala.

Proust veli u svome eseju kako nas s vitraja katedrale u Chartresu promatra silna vojska „obrtnika, podrumara, bačvara, krznara, sitnih trgovaca i hodočasnika, ratara i oru-

žara, tkalaca i kamenorezaca, mesara i korpara, obućara i mjenjača: **silna nijema demokracija** vjernika s čvrstom odlukom i voljom sudjelovati u bogoslužju koje su oporučno ugradili u svoje zdanje. Kadli najednom, gledaju: Nema više njihove omiljene svete Mise. Uložili su sve svoje blago i dragocjeno, svoje najblistavije kovanice i dragulje u gradnju toga zdanja. Kakvo čudo: Pokojnici više ne predvode žive, a živi, u svom zaboravu, ne slijede niti više ispunjavaju zavjete ni oporuke svojih predaka koji su upravo tu, u katedralama, nalazili utjehu i mir“. Izgubljena vjera i nada u uskrsnuće ostavlja iza sebe bezdanu prazninu.

Možda je čak i dobro da se dveri toga zdanja zatvore nekoliko godina dok bude trajala obnova, da nutrita toga Božjega zdanja napokon odahne te uživa mir od dokonih turista i

OGANJ MOŽE BITI POZIV „SVETOM OSTATKU“ VJERNIKA ZA NUTARNJI OBRAT, ZAOKEV I PRODUBLJENJE VJERE TE LIŠAVANJE ILUZIJA DA BI SPOMENICI KULTURE ZNAČILI BILO ŠTO VEĆINI DRUŠTVENE ELITE I MNOGIM GRADANIMA KOJI SU U SRCU I DUŠI BEZ VJERE, INDIFERENTNI, KOJI SU NEPrijATELJSKI NASTROJENI PREMA BAŠTINI NEKOĆ KRŠĆANSKOG ZAPADA. NE SMIJEMO BITI TAOCI PROŠLOSTI, TREBA SE OKRENUTI BUDUĆNOSTI, JER FRANCUSKO DRUŠTVO U VEĆINI JE DANAS ATEISTIČKO I ISLAMSKO, MUSLIMANSKO, PA STOGA TREBA SVOJE OSVJEDOČENJE I VJERU SVJEDOČITI NE SAMO U TIŠINI VLASTITE SOBE I DOMA, NEGOT U JAVNOSTI I POLITIČKOM SVAGDANU.

posjetitelja koji su u Notre-Dame promatrali, divili se ili su buljili u obezdušeno, mrtvo tijelo umiruće civilizacije, prema kojoj nemaju nikakav nutarnji odnos, ili za onih svetih misa u kojima se Apsolutno relativizira te se nad glavnim oltarom simbolično urušio i toranj koji se propinjao prema nebu.

PRIGODA ZA OBNOVU VJERE

Jedan je eseist, koji se bavi francuskim piscem i obraćenikom Leonom Bloyom te objavljuje njegove knjige na njemačkom, zapisao: „Majka Božja nije mogla više podnosići nevjero svoga naroda, pa je stoga pustila plamenu suzu nad to svoje zdanje... To je JEDINO što se može reći kao uzrok požara“. Znamo da je Leon Bloy za sebe rekao kako se rodio u godini kad je Majka Božja plakala. Bijaše to za Gospinu ukazanja u La Salettu, 1846. Plakala je, veli on, s razlogom, i zbog mene! Isti je Bloy potaknuo filozofa J. Maritaina i njegovu ženu Raissu na obraćenje na katoličku vjeru. Maritain je izdavao njegova djela i pisao im predgovore, a napisao je u cijelini *Vjerovanje naroda Božjega* što ga je javno izmolio i ostavio Crkvi sveti papa Pavao VI. na kraju Godine vjere, 1968. Zajedno nije pretjerano reći da i u ovom slučaju požara u Notre Dame Marija lije suze nad nama.

Požar, ma koliko bio strašan na tvarnoj razini, u gubitku milenijumske baštine i vrijednosti, možemo prenijeti na duhovnu razinu. Naime, znamo da se u vatri i ognju zlato kuša, znamo, vatra je način pročišćavanja. Oganj može biti poziv „svetom ostatku“ vjernika za nutarnji obrat, zaokret i produbljenje vjere te lišavanje iluzija da bi spomenici kulture značili bilo što većini društvene elite i mnogim gradanima koji su u srcu i duši bez vjere, indiferentni, koji su neprijateljski nastrojeni prema baštini nekoć kršćanskog Zapada. Ne smijemo biti taoci prošlosti, treba se okrenuti budućnosti, jer francusko društvo u većini je danas ateističko i islamsko, muslimansko, pa stoga treba svoje osvjedočenje i vjeru svjedočiti ne samo u tišini vlastite sobe i doma, nego u javnosti i političkom svagdanu.

Vrijeme je ponovno javno svjedočiti svoju vjeru, stati iza svojih idea i vrijednosti, iza onih vrijednosti i vjere, koja je gradila ta velebna zdanja, kad su vjernici vjerovali u Apsolutno.

Nepuni tjedan dana prije požara papa u miru Benedikt XVI. napisao je svoj osvrt na urušavanje vjerskih i moralnih zasada u Europi i Crkvi nakon Drugoga vatikanskoga sabora te nakon 1968., prevratničke godine. Korijeni toga u Francuskoj daleko su dublji i stariji, sežu do vremenâ koja su proglašila i svela vjeru na „privatnu stvar“, otkad se Crkva i vjera ne smiju miješati u društvene tijekove, te je prevladalo mišljenje da vjera prijeći „napredak“ u društvu.

Vrijeme je iza sebe ostaviti kukavičluk, vrijeme je pogledati u rano kršćanstvo, u apostolske misije, njih slijediti. Onda nije bilo ništa lakše nego danas. Štoviše, suočili su se s paganstvom, snažnim, ali su odnijeli tijekom stoljeća pobjedu nad njim. Vjerovati u nadmoć vlastite istine.

Treba se oslobođiti obzira prema drugima, prema onima koji drukčije misle, jer tim nerijetko prikrivamo svoj kukavičluk. Ako muslimani svoju vjeru očituju na javnim mjestima, prostiru svoje molitvene tepihe u zračnim lukama i okrenuti prema Meki, mole, ne bismo li trebali slijediti njihov primjer?

Nitko ne zna koliko će potrajati obnova Notre Dame. Možda desetljećima bude trajalo podizanje iz pepela.

To je zajedno i prilika za vjernike obnoviti svoju vjeru, pročišćenu, snažnu, svjedočku. Benedikt XVI. na kraju svoga skorašnjeg obraćanja izrijekom spominje mučenstvo. Isus je prvi i pravi svjedok i mučenik za Boga, prema Knjizi Otkrivenja. Za njim su pošli milijuni drugih. I danas je Crkva više nego ikada Crkva mučenika, čime svjedoči živoga Boga, diljem svijeta. Kršćani su danas najprogonjeniji vjernici i vjera, oni se bore i svjedoče za svoga Boga životom i trpljenjem, doslovce, mučenjstvom.

Došlo je vrijeme vratiti se korjenima, vrjednotama, krjepostima, vjeri u vječnost, uskrsnuće mrtvih. O tome svjedoče trajno velebna i neponovljiva zdanja tobože „mračnoga srednjeg vijeka“. Veliko je pitanje tko je u mraku. Oni ili naši suvremenici? Oni bijaju zagledani u nebo i vječnost, imali su vremena makar su kraće živjeli. Ostavili su nam velebna zdanja, a naši suvremenici, zahvaćeni žurbom i nemirom, iza sebe ne ostavljaju ništa osim brda smeća i otpada. Društvo potrošnje, konzuma koje svojim otpadom uništava Božje divno stvorenje. Tko je napredniji, prosvjetljeniji? Odgovor se sam nudi. Zar je Marija uzalud skoro četiri desetljeća ovdje u Međugorju? Nije li to zorni znak i poruka? Odgovor dajmo i u ovome svibnju.

ŠTO JE ZA NAS PRIRODA?

Priroda ili stvorenja? Kako je pravilnije reći? Je li priroda nešto *prirodno*, samo materija, ili se u njoj krije i duhovno? U jednoj izreci se kaže: „Kad mudar čovjek pokazuje prema mjesecu, lud čovjek vidi samo prst.“ Nevjernik vidi samo *prirodu*, samo materiju i ništa više, a vjerniku priroda govori puno više.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

MOŽDA STE POMISLILI DA GORE POSTAVLJENO PITANJE NIJE VAŽNO.

No o odgovoru na njega ovise sudska svijeta i čovjeka. Nije svejedno je li priroda za nas samo *priroda* ili je Božje stvorenje. Ako je Božje stvorenje, u njoj ćemo prepoznavati Božje tragove i poštivat ćemo je. Ako je pak samo *priroda*, gazit ćemo je i na njoj ostavljati svoje tragove. A kakve tragove mi ljudi ostavljamo iza sebe, posebno u posljednja dva-tri stoljeća, sve je vidljivije. Mediji sve češće pišu da će u oceanima uskoro biti više plastike nego ribe! A zašto bi to uopće više bilo čudno? Budući da u prirodi priznamo samo materijalnu dimenziju, u njoj tražimo isključivo interes, bezobzirno je iskoristavamo i činimo od nje smetište (odlagalište smeća).

Biblija drukčije razmišlja o prirodi. Za nju je ona Božje stvorenje. Zadivljen promatranjem prirode, psalmista

je zapisao fascinante retke: „Nebesa slavu Božju kazuju, navješta svod nebeski djelo ruku njegovih. Dan danu to objavljuje, a noć noći glas predaje. Nije to riječ, a ni govor nije, nije ni glas što se može čuti, al' po zemlji razlike se jeka, riječi sve do nakraj svijeta sežu.“ (Ps 19)

I Kraljica Mira razmišlja biblijski: „Danas vas sve pozivam da se radujete životu koji vam Bog daje. Dječice, radujte se Bogu Stvoritelju, jer vas je tako divne stvorio!“ (25. 8. 1988.)

Što je smisao prirode, odnosno stvorenja?

Čovjek ne može Boga izravno vidjeti ni susresti. Zato mu je Bog dao vidljive stvari, preko kojih može prepoznati Njegovu veličinu i ljepotu. Priroda je *most* prema Bogu.

„Jer prema veličini i ljepoti stvorova možemo, po sličnosti, razmišljati o njihovu Tvorcu.“ (Mldr 13, 5) Jedan kralj htio je vidjeti Boga. Prijetio je svim mudracima i svećenicima najtežim kaznama, ako mu ga ne uspiju pokazati. Dok su ovi bili u očaju, dođe jedan pastir, izvede kralja vani, pokaza mu prema suncu i reče: „Gledajte u nj!“ Zasljepljen suncem kralj odmah sagnu glavu i povika: „Želiš li da oslijepim!“, „Kralju“, reče pastir, „sunce je samo *jedna* stvar među stvorenjima, jedan mali odsjaj Njegove veličine... Kako bi tek Njega samoga mogao izdržati!“

Bog se služi jednim grmom da bi susreo Mojsija, a Mojsija grm privlači svojim sjajem i pomaže mu da susreće Boga. Goruci grm je *most* na kojem se susreću vidljivo i nevidljivo, naravno i vječno. „Cijeli stvoren svijet je Goruci grm koji je prožet

Božjim svjetлом. On je ‘ikona’ jer je transparentan za svoga Stvoritelja koji ga prožima, bez da svijetu kao stvorenju otima njegovu samostalnost.“ (Kunzler)

No, pred Goruci grmom treba izuti obuću jer je to sveto tlo.

Teolog i pisac Christoph Schmid šteto je jednom prilikom kroz polja na kojima je zrijalo žito. Susreo je seljaka koji je istim putom prolazio bez šešira. Na svećenikov nagovor da zbog jakih sunčevih zraka na glavu stavi šešir seljak odgovori: „Kada prolazim poljima u zrenju ne stavljam šešir na glavu zbog strahopštanja pred tajanstvenim Božjim djelovanjem koje se odvija u tišini.“

U pšenici možemo vidjeti tek „obično“ žito koje se upotrebljava u proizvodnji kruha. No Isus je u njemu vidio mnogo više – zrnje koje čini Njegovo tijelo. Kruh i vino plodovi od žita i grožđa u euharistiji postaju mostom i vezom do Boga. Preko kruha i vina spoznajemo da je Bog Onaj koji se za nas lomi, razdaje kako bi nas tako sve okupio i sjedinio. Isus želi da preko kruha i vina svi mi postanemo njegovo tijelo, da od pojedinaca koji su nazočni na sv. misi nastane zajednica, da onoga koji u sv. misi kod mene sjedi ili stoji promatram ne kao nekog prolaznika ili nepoznatog susjeda, nego kao brata i sestru.

„Tko, dakle, pred Bogom stoji u stavu klanjanja, ima strahopštanje i pred njegovim stvorenjima. On ih vidi pravim očima, naime očima onoga, koji ih je stvorio. Tako ih on pravilno vidi, ne premale i ne prevelike.“ (Romano Guardini)

Grčku riječ *kozmos* prevodi

se s riječju svemir, a doslovno znači ures i red. Kozmos je Božji ures koji ljudima odsijava Božju ljepotu, uređen po zakonima koji zahtijevaju da ih se poštiva. Zbog toga je čovjekova zadaća da kozmos kao Božji ures s posebnim redom i zakonima i dalje ostane ures, lijep i sjajan i da služi kao vez do Boga.

Osim do Boga priroda je i *most* do čovjeka.

U kući s velikim vrtom živio je slijep čovjek. Svaku slobodnu minutu provodio je u vrtu i unatoč svojoj zapreći njegovao ga s velikom predanošću. Bilo proljeće, ljeto ili jesen, u vrtu je bilo pregršt cvjetova. „Kažite“, primijeti prolaznik koji se divio tom raskošu, „zašto Vi to činite? Od svega toga Vi ništa ne možete vidjeti, ili?“ „O, ne“, odgovori slijepac, „ni najmanje. „Zašto se onda uopće brinete za vrt?“ Slijepac se nasmiješi: „Za to Vam mogu navesti četiri razloga: prvo, ja volim rad u vrtu; drugo, ja mogu svoje cvijeće dodirnuti; treće, ja mogu mirisati njegov miris. Četvrti razlog ste Vi!“ „Ja? Ali Vi me uopće ne poznajete!“ „Ne, ali ja znam, da ćete Vi jednom ovuda proći, da ćete se radovati mome prelijepom cvijeću, i da ću ja imati priliku, s Vama o tome razgovarati.“

Koja sličnost s Božjim djelovanjem! Kao što radost u sebi Bog nije htio zadržati samo za sebe, nego ju je predao ljudima, pretočivši je u prelijepi zemaljski vrt, tako je vrt ovog slijepca postao vezom prijateljstva. Ni ovaj slijepi vrtlar nije htio živjeti i obradivati vrt samo za sebe, nego je svoju brigu oko vrta posvetio prolaznicima, da se i u njima roditi radost zbog ljepote stvorenja i ljubav prema njima.

Priroda može služiti kao most do dalekih obala druge osobe.

Starija gospođa, nešto boležljiva, ali ipak pokretna, stanova je u maloj sobi, točno kat ispod vlasnice kuće koja je bila u svadi s gotovo svim stanarima. Tražila je načina kako joj se približiti. Kad bi zvonila na njena vrata, nije joj otvarala, a kad je pokušavala nazvati je na telefon, nije joj odgovarala. Isto se događalo i drugima u kući.

Jednog dana sine joj ideja. Odluči posaditi suncokret u veliki lonac te ga postavi na svoj balkon. Cvjet je vrlo brzo rastao i uskoro je dopre do gornjeg kata, do balkona vlasnice kuće. Svaki ga je dan zalijevala tako

da je suncokretov cvjet bio sve veći i ljepši. Kad ga je vlasnica kuće ugledala, toliko se obradovala, da je sišla do stare gospođe i zahvalila joj za predivni suncokret. Starija gospođa pozvala ju je u svoju sobicu na kavu i tako su počeli razgovarati. Malo sjeme donijelo je veliki urod.

Priroda je vez, most i do razdvojenih obala ljudskih odnosa. Za sv. Franju priroda je obitelj, a svako

stvorene osoba – brat i sestra. Cijele koje poklonimo može «razoruzati» osobu. Bog je započeo graditi most pomirenja sa svoje strane. Na poseban se način to dogodilo u Isusu Kristu. Drvo križa postalo je pomerbenim mostom koji spaja Nebo i zemlju kao i veliku pukotinu između čovjeka i čovjeka. Tko prihvati drvo križa, taj kreće Isusovim putem ljubavi i pomirenja.

Sad nam je vjerojatno jasniji razlog zbog kojeg Kraljica mira često naš pogled i korake usmjerava prema prirodi. „Danas vas pozivam poći u prirodu, jer ćete tamo susresti Boga Stvoritelja.“ (25. 10. 1995.)

Međugorje je smješteno u podnožju Križevca i Podbrda, dvaju zagrljnih brda. Uspinjanje na ta dva brda u molitvi, s krunicom u ruci, put je koji vodi bliže Bogu, ali i ljudima. Izlaskom iz kotline, gdje se u nutrini često natalože „magla“ i „smog“, te uzlaskom na brda bistri se pogled. Koracanjem po kamenitim stazama srce postaje sve mekše i miremije, a sušna brda pretvaraju se u izvor velikih milosti.

Gospa nas uči kakav treba biti naš odnos prema prirodi: „Molite da vaš život bude radosna zahvala, koja teče iz vašeg srca kao rijeka radosti. Dječice, zahvaljujte neprestano za sve što posjedujete, za svaki mali dar koji vam je Bog dao, tako da uvijek radosni blagoslov silazi od Boga na vas.“ (25. 8. 1988.)

Prva pravednost je zahvaljivati Stvoritelju zbog besplatnih darova Njegove ljubavi prema nama. Prvi grijeh je nezahvalnost. „Ne bih znao svakome dati ono što mu pripada ako nisam prethodno odao počast Onome koji svakoga ljubi kao svoje dijete.

Posljedično, bez referiranja na božansko podrijetlo ne možemo biti savršeno pravedni jer bez te referenca ili odricanja od vlasništva sami sebe postavljamo za najvišega suca ili gospodara svekolike pravde, a to je počelo svih otimačina.“ (F. Hadadjad)

MARIJA KRALJICA SVIBNJA

FRA GORAN
AZINOVIĆ

SVIBANJ JE. Najljepši mjesec u godini. No, ljepota i privlačnost svibnja nije samo u mirisnom cvijeću i u proljetom raspevanoj i probuđenoj prirodi, nego za nas vjernike ljepota svibnja očituje se i u štovanju, koje u tom mjesecu, iskazujemo Blaženoj Djevici Mariji, Majki Crkve. Stoga i jest posvećen Najljepšoj; Novoj Evi – Blaženoj Djevici Mariji, istinskom nazaretskom cvijetu kojeg krasí ljepota, poniznost i čistoća.

Svibanj je Gosi posvećen u relativo novije doba, ali ima svoje izvore početkom drugog milenija. U XIII. je stoljeću kastiljski kralj Alfonz X. Mudri, posvetio Marijinu ljepoti jednu od svojih pjesama, a tako i mjesec svibanj. U XIV. stoljeću blaženi je Henrik Suso spleo je vijence i prikazivao ih Mariji prvog dana mjeseca svibnja. U XVI. stoljeću sveti Filip Neri poticao je mlade da posebno časte Mariju i okupljao je djecu oko oltara Blažene Djevice koji su ga kitili proljetnim cvijećem. Isusovci su, sa svoje strane, otprilike u isto vrijeme, poticali obitelji da u kućama postave oltarić Mariji, kite ga cvijećem i pale svjeće, te mole kroz čitav mjesec. Napokon papa Pio V. (1566.-1573.) ustanovio je blagdan Marijina pohodenja 31. svibnja.

Marija zauzima posebno mjesto u životu kršćana. Ona je prva vjernica. Odgovorila andelu je „Da“ u sasvim nevjerojatnoj situaciji. Postala je majka čovjeka i majka Boga! Marija je uzor posvemašnjeg povjerenja.

Pobožnost Gosi je važna sastavnica duhovnog života. U svojoj se molitvi ne propustimo obratiti njoj s pouzdanjem. Marija će nas zasigurno zagovarati kod

svoga Sina. Promatrajući nju, naslijedimo njezinu vjeru, punu raspoloživosti za Božji naum ljubavi, velikodušno prihvatanje Isusa. Naučimo se živjeti od Marije. Marija je Kraljica neba koja je blizu Bogu, ali je također majka bliska svakom od nas, koja nas ljubi i sluša naš glas.

Vrhunac čašćenja svibnjske kraljice trebalo bi biti ono na što nas Marija oduvijek majčinski strpljivo upućuje – klanjanje pred Presvetim kao vrhunac njene majčinske manifestacije, tako jednostavno a istinito izrečen u poznatoj izjavi „po Mariji k Isusu“. Častimo je otvaranjem svoga srca i prema njoj, njezinu Sinu, ali i svim ljudima u svojoj okolini. Bezbrojne su prigode u danu kada možemo makar na minutu zastati i uputiti joj misao punu ljubavi i vjernosti i u tom duhu proživjeti cijeli taj dan.

Pokušajmo kroz mjesec svibanj vršiti jednostavne male pobožnosti. Izrazimo ih pruženom rukom nekome tko treba našu pomoći, u riječima ljubavi onima koje volimo a nikada im to ne kažemo... neka svaki, pa i naizgled najbeznačajniji mali čin ljubavi bude jedna mala svibnjska pobožnost, novi cvijet u vijencu kojim častimo Mariju.

Nekad je Krunica bila glavna molitva kršćanske obitelji, s Krunicom je svršavao svaki dan. Moleći zajednički Krunici, obitelj se osjeća Božjim narodom, osjeća se kao jedna osoba: osjeća otajstvo Isusa nazočnoga među onima koji su se u Njegovo ime ujedinili. Utečimo se Njoj koja je znak vrednine i duhovne snage kršćanstva. Moleći otajstva svete krunice povezujemo se i ujedinjujemo s Kristom koji je središte i cilj svake naše molitve.

MAJKA

OBRAĆENJE JE ČESTA I NAJAVAŽNIJA GOSPINA PORUKA.

Na obraćenje Gospa je pozvala i u poruci od 25. siječnja 2019. godine. Vjerojatno bi i ta poruka prošla pored nas neopoznato da u njoj Gospa nije izrekla jednu riječ: „Danas vas kao majku pozivam na obraćenje.“ (25. 1. 2019.)

U ovoj rečenici u kojoj Gospa poziva na obraćenje osjeća se nešto posebno – njezin vapaj! Kao da nema više načina kako da svoju djecu uvjeri koliko je važno obraćenje pa nas podsjeća da je majka. Naglašavanjem da je majka, ona se nuda da će njezina djeca čuti njezin poziv i na nj odgovoriti. Kao da nam želi reći: „Draga moja djeco, ne čujete moje pozive. Naviknuli ste se na njih i oni više ne dodiruju vaše srce. Ako me ne želite čuti, molim vas, poslušajte me jer sam vaša majka!“

Unesimo se u Marijinu dušu, u njezine osjećaje dok izgovara te riječi „kao majka vas pozivam“. Baš ta riječ „majka“ može nam pomoći razumjeti Međugorje. Marija, Isusova majka i naša je majka. Isus nam ju je za majku povjedio s križa i u isto vrijeme njoj predao sve nas. Marija je prihvatala Isusovu „poruku“ i potpuno se posvetila svojoj djeci. Od tada je njezino srce potpuno okrenuto nama. Od tada smo mi njezina radost i žalost. S nama živi, raduje se i plače.

Marija se ukazuje jer je majka. Majka je došla k svojoj djeci. Majka je – zato joj je stalo do nas, do svoje djece. Ona je u raju, ima potpuni mir, ali jer je Majka ne može ostati mirna, spokojna. Uznemirena je, jer mi, njezina djeca, koja smo još uvijek na zemlji, živimo u nemirima i širimo nemire.

Budući da je majka, prati nas na našem životnom putu. Iz tog razloga poučava nas kako pronaći mir. Podsjeća nas na važne stvari koje zaboravimo. Toliko se brinemo oko tijela da zanemarimo brigu oko duha, oko higijene i rasta duše. Toliko smo zaokupljeni brigom oko materijalnih stvari i mislimo samo na ovaj zemaljski život, da nam se iz svijesti izgubi misao o vječnosti. Toliko radimo da zaboravimo moliti.

Iz riječi „majka“ možemo razumjeti zašto je Gospa ostala s nama toliko dugo vremena. Ne odlazi od nas jer još nismo naučili hodati, stabilno stajati na svojim nogama i znati razlikovati između Božjih i Sotoninih putova. Ne odlazi od nas jer se nije umorila pozivati nas, „isto ponavljati“, a to čini jer nas ljubi – jer je majka.

Marija je majka, a majka je ponekad nemoćna. Nemoćna je jer ljubi, a ljubav daje slobodu svojoj djeci. Budući da ljubi, ona trpi kad vidi kako se djeca „u slobodi“ odlučuju za putove koji ne vode u slobodu i ne vode miru, već u provaliju.

FRA MARINKO ŠAKOTA

Nemoćna je, ali ipak nešto može – može jednostavno biti s nama. Ako smo se mi udaljili od nje, ona nas nije napustila.

To čini u tišini i molitvi. U molitvi za nas, za svoju ljubljenu djecu. I čeka na nas. Strpljivo. Čeka na naše „Da“. Na naše „Evo me, Gospodine, neka mi bude po tvojoj riječi!“ Na moju i twoju ruku.

Majka je, zato nas uči moliti. Jer molitva nas vodi prema susretu s Bogom, a u Bogu pronačelimo mir. Uči nas kako od izvanske molitve rasti prema nutarnjoj, prema molitvi srcem.

Izvanska tišina omogućava molitvu srcem. No, osim izvanske tišine potrebno je dopustiti da se tišina spusti u naše srce, jer se u tišini srca odvija duhovni rast. Kao rast sjemena u brazdi. Kada promatramo biljke, stabla, opažamo kako se njihov rast događa u tišini. Nema buke dok klica izbjiga iz zemlje, dok maleno stablo raste i izrasta u veliko stablo.

Osim tišine za duhovni rast nužna je i toplina u srcu. Kao u prirodi. Pšenično zrno bačeno u zemlju počet će klijati kada sunčeve zrake zagrijaju zemlju. Toplina omogućava klijanje.

Isto se događa s rastom zrna vjere, nade i ljubavi. Toplina u srcu plod je ljubavi, a ljubav je poput sunca koje grije našu nutrinu. Zato je važno približavati se i otvarati Božjoj ljubavi u euharistiji, u sakramentu ispunjajući, u klanjanju Isusu... Dobro je moliti za ljubav prema Bogu, ali i za ljubav prema ljudima, posebno prema onima zbog kojih se hladnoća nastanila u našem srcu. Molitva za ljubav topit će led u nama.

Gospa se nije umorila biti s nama i pozivati nas na put povratka Bogu. No jesmo li se mi umorili na putu s Gospom? Ako je odgovor da jesmo, što bi taj umor mogao značiti? Možda nam nedostaje ljubavi? Da, to je pravo pitanje – ljubimo li Majku? Ako ljubimo Mariju, svoju majku, onda nam je ona važna. Ako je ljubimo, onda nam je žao što je svojim grijesima ražalosćujemo, što nas više ne dotiče njezina riječ.

Moramo se suočiti s pitanjima koja traže odgovor od svakoga od nas: Kako se odnosimo prema svojoj Majci? Imamo li svijesti koju je imala Elizabeta kad je uzviknula: „Otkuda meni da mi dode majka Gospodina mojega?“ (Lk 1,43) Imamo li ljubavi prema Njoj kojoj je naš život – život?

Mjesec je svibanj. Mjesec posvećen Mariji, Isusovoj i našoj nebeskoj Majci. Način kako možemo obnoviti svoju ljubav prema Mariji je molitva krunice. Dok naši prsti prebiru zrna krunice, u našim srcima neka se budi klica ljubavi prema Mariji i prema Isusu. Tako ćemo biti u skladu s prirodom u mjesecu svibnju.

Razgovor s biskupom Réuniona,
mons. Gilbertom Aubryjem

IVAN PAVAO II. NAM JE REKAO: „SAMO NAPRIJED, IDITE TAMO!“

Daleko, u Indijskom oceanu, smješten je mali otok Réunion, prekomorski departman Francuske, zbog raskošnih prirodnih ljepota lako usporediv s nekim zemaljskim rajem, koji s Mauricijusom i Rodriguesom čini Maskarenšku otočje, stvoreno nizom vulkanskih erupcija. Upravo je taj otok koji se, promatrano na mapi za nas nalazi na rubu svijeta, jednoga dana 1996. posjetio fra Slavko Barbarić i međugorska vidjelica Mirjana Dragičević-Soldo u pratinji organizatorice putovanja Sabrine Čović Radojičić, a na poziv réunionskog župnika, po-kognog Françoisa Glenaca. Bilo je to nezaboravno iskustvo. Réunionci su ih dočekali uz pjesmu otpjevanu na hrvatskome jeziku, koju su posebice naučili za tu prigodu. Svjedočenje je urodilo plodom, i pobožni ljudi s Réuniona postali su najbrojniji hodočasnici s francuskim putovnicom. Budući da ih nema puno, moglo bi se reći da je Međugorje dosad posjetilo skoro pola otoka.

Nakon 23 godine Sabrina Čović Radojičić je, u sklopu širenja molitvenog lanca čije je ime skovano igrom riječi koja aludira na ime udruge za ozdravljenje čovječanstva „Maranatha“ i najdužu olimpijsku disciplinu te glasi „maranaton“, opet posjetila Réunion. Na čelu ove udruge je nadbiskup emeritus Belgije mons. André Leonard, a njezin je ogrank smješten upravo u Međugorju. Bio je to opet posjet s jasnim poslanjem, ali

SABRINA ČOVIĆ
RADOJIČIĆ

**OTIŠAO SAM U RIM
GDJE SAM, ZBOG
VRLO STROGOG STAVA
PREMA MEĐUGORJU
KOJI JE ZAUZIMAON,
PISAO KARDINALU
BERTONEU, KOJI JE
BORAVIO U RIMU.
RAZGOVARAO SAM
S NJIME O DVA
LATINSKA IZRAZA:
CONSTAT DE NON
SUPERNATURALITATE
ILI PAK NON
CONSTAT DE
SUPERNATURALITATE,
ODNOSNO
UTVRĐUJEMO LI DA
NE POSTOJI NIŠTA
NATPRIRODNO ILI
NE UTVRĐUJEMO DA
NE POSTOJI NIŠTA
NATPRIRODNO.
POSTOJI OGROMNA
RAZLIKA. JA SAM SE
ZAUZEON ZA DRUGU
HIPOTEZU.**

u vlastitom aranžmanu. Zamislivo je da bi se i pokojni fra Slavko opet zaputio na to mjesto koje ga se dojmilo, ili je posjet možda i pratilo, ovaj put s druge strane nebeskih dveri.

Aktualni biskup Réuniona, mons. Gilbert Aubry rođen je 1942., i osim dužnosti koje obavlja otkad je kao 34-godišnjak zaređen za najmlađeg francuskog biskupa, promiće međureligijski dijalog i prihvatanje svih svojih sunarodnjaka, što je na tom otoku na kojem žive različite vjerske skupine od neprocjenjive važnosti. Također se bavi pisanjem poezije i pjevanjem, postavši poznat po svojoj *Kreolskoj himni*. Možda rijetki znaju, ali ovaj biskup-pjesnik za Međugorje je važan prije svega zbog čvrstog stava kojim je istupio u ključnom trenutku kada se moglo dogoditi da se, zbog nesuglasica u tumačenju službene izjave, u različitim zemljama zabrane hodočašća u Međugorje. To je dragocjen dar koji izaziva osjećaj poštovanja i zahvalnosti.

NALAZIMO SE NA OTOKU RÉUNION, U SAINT-DENISU I ZADOVOLJSTVO MI JE PONOVNO VAS SUSRESTI. PRIJE 23 GODINE BILI SMO, NAIME, OVDJE KOD VAS U BISKUPIJI S OCEM FRANÇOISOM GLENACOM, FRA SLAVKOM BARBARIĆEM I VIDJELICOM MIRJANOM DRAGIČEVIĆ-SOLDOM. PROVELI SMO DESETAK DANA U SVJEDOČENJIMA DILJEM OTOKA, A TA SU SVJEDOČENJA BILA MOGUĆA UPRAVO ZBOG VAŠEG DOPUŠTENJA KOJE STE DALI OCU FRANÇOISU GLENACU. KAKO SE TO DOGODILO?

Dopustio sam mu to jer sam i sâm otišao u Međugorje s prijateljem koji je tada živio na jugu Francuske, ali smo se odlučili ići tamo zimi, odnosno u vrijeme kada ima manje hodočasnika. Zapravo, nije ih bilo skoro nikako. Sami smo organizirali hodočašće, tako da budemo što više *inkognito*. Nakon što smo stigli u Međugorje, stupili smo u kontakt sa sestrom Emmanuelle, a onda sam uvečer otišao na misu u crkvu u kojoj se ukazivala Gospa i skinuo sam svoj biskupski prsten tako da stvarno ostanem anoniman. A onda je taj *inkognito* potrajavao samo dva dana, jer je župnik saznao da sam ja biskup. Na mene je snažan dojam ostavio Plavi križ i uspon na Križevac, za vrijeme jako lošeg vremena! Bila je gusta magla, pljuštala je kiša, a mi smo se uspinjali kroz tu maglu i vodu koja je tekla niz stijene. Nakon što

smo stigli do vrha, neposredno prije dolaska do velikog križa, kroz kapke koje sam držao zatvorenima osjetio sam toplinu, a onda sam otvorio oči i ugledao zraku sunca koja se upravo srušta na nas. Naravno, ne kažem da je to bilo čudo, ali svakako mig providnosti, i na mene je neobično pozitivno djelovalo. Vratio sam se tako što sam otkrio Međugorje.

Otišao sam u Rim gdje sam, zbog vrlo strogog stava prema Međugorju koji je zauzimao, pisao kardinalu Bertoneu, koji je boravio u Rimu. Razgovarao sam s njime o dva latinska izraza: *Constat de non supernaturitate* ili pak *Non constat de supernaturitate*, odnosno utvrđujemo li da ne postoji ništa natprirodno ili ne utvrđujemo da ne postoji ništa natprirodno. Postoji ogromna razlika. Ja sam se zauzeo za drugu hipotezu.

Tijekom našeg razgovora, upitao me je: „Ali što vi želite?“ Odgovorio sam mu da se nadam, ako je moguće, da Rim ne zabranjuje hodočašća u Međugorje. I tako je prostor bio otvoren, a ja još uvijek imam dokumente u arhivima. Mjesto je na koncu postalo

kao svetište u kapelici smještenoj u Rue du Bac u Parizu gdje nije bilo priznavanja ukazanja, ali smo svjedoci plodova te, posljedično, budući da tamo plodovi postoje, radi se o izvoru milosti koja je prepoznata preko samih plodova. Drugim riječima, obraćenjima, isповijedi, životu koji se mijenjaju... To je moje iskustvo vezano uz Međugorje.

SJEĆATE LI SE ODNOSA S FRA SLAVKOM ILI JE TO BILO PREKRATKO? UMRO JE NEKOLIKO GODINA KASNije, A GOSPA

STEKLAA SAM DOJAM DA STE UPRAVO VI PRVI OTVORILI VRATA HODOČAŠĆA RÉUNIONACA U MEĐUGORJE. OTAC FRANÇOIS MI JE REKAO DA BI BEZ VAS TO BILo NEMOGUĆE.

Da, zato što je upravo takav bio moj stav.

JESTE LI BILI KITIZIRANI ZBOG VAŠEG POZITIVNOG STAVA NA DVA MJESTA: PRVO U VAŠOJ BISKUPIJI NA OTOKU RÉUNION, A ZATIM I DRUGDJE, U DRUGIM FRANCUSKIM BISKUPIJAMA?

Na Réunionu nisu svi bili otvoreni za ovo pitanje. U Francuskoj sam doista osjetio da imam mnogo istomišljenika koji se nisu u potpunosti sa svime slagali, ali bilo je i onih koji su me ohrabrali.

IMATE LI DOJAM DA JE BILo VAŽNO DA FRA SLAVKO I MIRJANA DOĐU NA RÉUNION? MISLITE LI DA JE TO NEŠTO ŠTO JE IMALO SVOJU TEŽINU ILI JEDNOSTAVNO NA RÉUNIONU ŽIVE LJUDI KOJI SU IZUZETNO POBOŽNI?

Oboje. Zbog onoga što sam i sâm proživio, mislio sam da je također potrebno imati izravne svjedoke o onome što se događa u Međugorju, i to na uobičajen način. Pogotovo zato što su mnogi Réunionci počeli ići u Međugorje. Važno je da su došli jer su imali šire i povijesno gledište onoga što se događa u Međugorju.

SJEĆATE LI SE ODNOSA S FRA SLAVKOM ILI JE TO BILO PREKRATKO? UMRO JE NEKOLIKO GODINA KASNije, A GOSPA

je rekla da je rođen na nebu i da se sada zalaže za nas.

Sretan sam što je to Gospa rekla!

Jeste li imali priliku komunicirati s njim poslije? Jeste li ga susreli u Međugorju?

Da, sreću sam ga u Međugorju. A onda smo nastavili održavati kontakt, ali uglavnom smo razgovarali o plodovima, a potom i o obraćenjima koja su se događala u Međugorju.

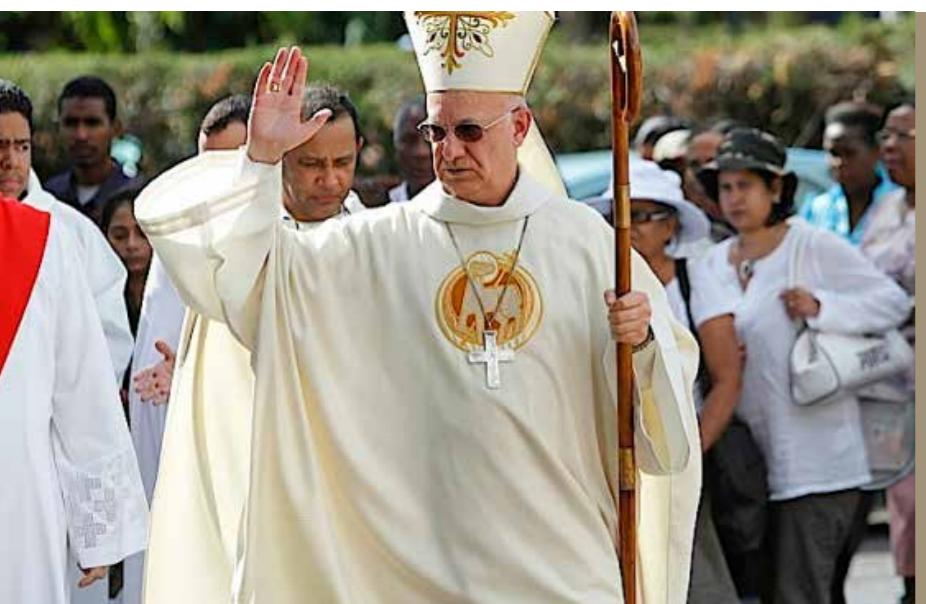
Kada smo bili na susretu rektora svetišta u Rimu, Sveti Otac i rektori govorili su o važnosti pučke pobožnosti. Onoliko koliko sam uspjela uočiti, Vi je potičete. Nikada je niste pokušali ograni-

pobožnost, a zatim poprima duboku katoličku dimenziju. Prirodna pobožnost zato što sam otok u svojoj topografiji poziva na transcendenciju. Rekao bih na katoličanstvo u širem smislu riječi, jer kad ste na moru, ocean je jednako granica kao i poziv. Granica jer ne možemo hodati po vodi, a onda poziv jer nas obzor poziva na isplavljanje. A u transcendenciji, kada ste u srcu planina, morate podignuti oči da biste pogledali prema nebu. Stoga je već geografija poziv na beskonačnost i transcendenciju. Religioznost je, dakle, ovdje prirodna, a onda je u isto vrijeme i marijanska i katolička.

Marijanska, jer se na Réunion putuje po moru. Dakle, na brodovima susrećete mornare, a mornari gaje veliku predanost Mariji, koja također nosi zaštitničko ime Zvijezde mora. Posvuda po otoku susrest ćete pobožnost prema Mariji. To se također odražava u velikom pučkom hodočasničkom pokretu s Gospom od La Sallette u Saint-Leuu, Gospom od Suncobrana u Sainte-Roseu, Crnom Gospom u Sainte-Marie i mnogim crkvama koje

svijeta, pitali su me možemo li organizirati skup, sastanak ljudi koji su se obratili, što me je navelo na razmišljanje o ideji obraćenja; obraćenja iz ateizma, obraćenja iz drugih religijskih tradicija. Shvatili smo da su ljudi koji su tek obraćeni jako entuziastični, dok su neki od nas koji smo rođeni kao katolici možda manje poletni.

Rekao bih da su obraćenici u početku uvijek ushićeni, ali moraju proći „kušnju vremena“ s ustrajnošću. Taj šok obraćenja odskočna je daska koju ne smijemo ignorirati i postoji potreba da se vjera ustroji, da ne ostane na samo šoku, poletu, ali to je polet koji potiče. Potom dolazi

Bili smo na biskupskom pohodu ad limina apostolorum u Rimu i tijekom objeda razgovarali s Ivanom Pavlom II. Bili su okupljeni biskupi CEDOI-a (Biskupske konferencije Indijskog oceana), s Réuniona, Mauricijusa, Sejšela, Komora i predstavnik otoka Rodrigues. Odjednom sam mu postavio pitanje o Međugorju. A Ivan Pavao II. nam je rekao: „Samo naprijed, idite tamo.“

čiti, pretvoriti je u intelektualnu pobožnost. Kako doživljavate to što su Réunionci vrlo izražajni u svojoj vjeri? Oni imaju bezuvjetnu vjeru poput one u kojoj se odgajaju Hrvati, što je možda razlog zbog kojeg osjećam bliskost s njima.

Prije svega, ispričat ću vam jednu zgodu koju se sjećam. Bili smo na biskupskom pohodu *ad limina apostolorum* u Rimu i tijekom objeda razgovarali s Ivanom Pavlom II. Bili su okupljeni biskupi CEDOI-a (Biskupske konferencije Indijskog oceana), s Réuniona, Mauricijusa, Sejšela, Komora i predstavnik otoka Rodrigues. Odjednom sam mu postavio pitanje o Međugorju. A Ivan Pavao II. nam je rekao: „Samo naprijed, idite tamo.“

Što se tiče pobožnosti, ona je ovdje, rekao bih prije svega prirodna

u svojem nazivu nose Marijino ime, kao što je „Bezgrješno Začeće“ ili „Uznesenje“, odnosno rekao bih da je ova marijanska dimenzija ne samo prihvaćena, već je na neki način ojačana u samom ustroju réunionskog naroda koji je matrifokalno društvo u kojem je žena zauzimala mjesto oslonca i prijenosnika, dok su muškarci slani s mesta na mjesto kao mobilna radna snaga. Takav je ustroj bio pokretač gospodarstva. Dakle, postoje ti elementi koji se nadograđuju u ovom društvu s prirodnom pobožnošću, s transcendencijom, a zatim i s mjestom Marije u pomorskoj tradiciji i matrifokalnom društvu. Postoji čak i iskrivljavanje Marijina imena u nekim hinduističkim kultovima gdje Mariju nazivaju „Mariammam“, što nije istoznačnica nego ukrasna izvedenica. Muslimani sa surom 19. daju značajno i veliko mjesto Mariji jer prepoznavaju da je Marija majka Isusa koji nije začet na ljudski način i koji će se vratiti na koncu vremena. Stoga u presjeku Mariju pronalazimo na različite načine.

Hodočasnici koji su naklonjeni pokretu Maranatha-Conversion, odnosno molitvi za ozdravljenje

i do buđenja kada su oni, rekao bih, već duboko zakoračili u tradiciju katoličanstva, odnosno kršćanstva, ali ponekad možda imaju tendenciju da se vrati na početno mjesto ili da se sakriju u racionalnost koja može dovesti do sterilizacije duhovnog poriva.

Možemo li se nadati da opet dodelete na hodočašće u Međugorje? Je li to nešto što biste mogli razmotriti?

Nije nemoguće, ali znate, kad imate 77 godina i kralježnicu koja ne podnosi duga putovanja, nije lako izvedivo. Boravim što je manje moguće daleko od svoje biskupije.

Prevela i priredila:
Davorka Jurčević-Čerkez

NA KOJOJ SI TI MREŽI?

PAULA TOMIĆ

NA KOJOJ SI TI MREŽI? Postalo je najčešće pitanje među ljudima! Na televiziji svaka treća reklama, ona najskuplja, najbogatija i najbučnija obično je reklama za neku telekomunikacijsku mrežu! Savršen život, savršena slika, savršen izgled, savršene boje, savršen zvuk, savršen dizajn, savršena povezanost... savršena LAŽ! Pa smo onda svi na filterima, umjetnim korekcijama, plastičnim operacijama... kako bi stvarnost prilagodili savršenoj lažnoj slici s zaslona našeg mobitela.

Svi smo se umrežili. Elektromagnetski valovi mreže su svuda oko nas. Sve snažniji. Trebalо bi da smo super povezani, a nikad nismo bili razjedinjeniji i usamljeniji. Trebalо bi da smo puni informacija, a nikad nismo imali gluplju, nepokretniju i bolesniju djecu. Neki novi poremećaji neurotransmitera koji uzrokuju neke nove poremećaje ponašanja. Pa i čovjek funkcioniра na bazi elektromagnetskih impulsa koje u stanice

širom tijela odašilje mozak. Dolazi li to do elektromagnetskih ometanja? Nitko se ne pita? I dokle će to ići kad nas umreži najmoćnija 5G mreža? Navodno od nje već ugibaju ribe, ptice i stoka... Što je s našim pčelama koje također umiru? A zna se da kad izumru pčele, odnosno i mi u nepovrat. Kako će to utjecati na čovjeka koji već posrće pod napadima nekih čudnih tumora, rakova, neadermatitisa, alergija, bakterija...

Uglavnom, glavno da je mreža tu. I internet i wi-fi, jer bez njih nema života. Takvi smo postali.

A Uskrs nam poručuje nešto sasvim drugo. Da život nije u ljudskim mrežama. One su lažne i one uništavaju. Ne grade, nego ruše već postojeće odnose, već stvoreni okoliš, već stvorena bica.

Uskrs nam poručuje kako postoji jedna druga mreža, ona nebeska koja je jača od svih naših ljudskih mreža. Ova nebeska napravljena je od valova ljubavi koji miluju, izgraduju, liječe. Ovi valovi oživljavaju. Čak i mrtve. Za ovu mrežu ne trebaju rukotvoreni odašiljači čija zračenja uzrokuju mutacije i pomor. Njezini odašiljači se nalaze u srcima ljudi koja su otvorena Duhu Svetom i njegovim signalima. Pokretačka snaga nebeske mreže je molitva. Punjač za baterije srca su sakramenti i pokora. Nebeska mreža ne treba frekvencije jer se prenosi svim osjetilima i čulima: i pogledom, i dodirom, i riječima, i šutnjom i mislima koja su ispunjena BLAGOSLOVOM. Blagoslov je ono ozračje dobrote i ljubavi, ono željeti dobro, htjeti blago s prihvatanjem, praštanjem, osmijehom. Dobrohotnost i žrtva. Isus nam je na Uskrs omogućio ovu, nebesku mrežu. Ako želimo – možemo biti dio nje. Ova mreža trebala bi biti snaga njegove Crkve. Da sve umrežuje u snagu životvornog Duha kojem i smrt postaje sestrica.

Ovog Usksra više nego ikad okusili smo snagu smrti. Plamen vatre je prožirao zidove simbola kršćanstva:

pariske crkve Notre-Dame, a plamen mržnje pokosio je živote kršćana na Šri Lanki. I smrt će nastaviti harati i dalje preko ljudskih mreža i tehnologije.

Isus nas svojom milosrdnom ljubavlju poziva da se isključimo iz te smrtonosne mreže i da se još snažnije priključimo na njegovu nebesku mrežu izgrađenu na krizu. Lozinka je tako jednostavna, ali smo je mi zbog svega našeg komplikiranja i teologiziranja zaboravili. Čini mi se da je zato Gospa ovdje došla kako bi nas na nju podsjetila. Toliko puta u svojim porukama Ona podsjeća: otvorite se Duhu Svetom, zazovite ga. Eto to je ta lozinka: jednostavno, svaki dan iznova, uvijek iznova kad se probudiš ili isključiš iz dometa nebeske mreže, samo reci: „Evo me Gospodine! Tu sam. Slušam te! Predajem ti svoj život! Predajem ti ovaj dan! Ovaj trenutak. Sad ti vodi. Ti budi moja navigacija.“ Samo tako sigurno ćemo doći do našeg cilja: do uskrsnuća u Njemu (usp. poruka 25. 4. 2019.)

O čovječe, ti što spašav, probudi se, ukucaj ponovno lozinku svoje vjere i svim srcem prihvati poziv svoga Gospodina koji te zove da budeš njegov glas, njegova slika, njegovo zvono u mreži njegove milosrdne ljubavi za ovaj svijet. SRETAN VAM USKRS!

Razgovor s nadbiskupom metropolitom Vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem

MORAMO POCI U ŠKOLU KRIŽA

Uskrs ima duboko značenje i najtemeljiti je svetkovina u našoj vjeri, jer na njoj i počiva naša vjera. Krist je ušao u našu povijest jer se utjelovio i uzeo je ljudsko tijelo kako bi u njemu mogao trpjjeti i iskusiti žrtvu križa, ali i božanski uskrsnuti kako bi svojim uskrsnućem osmislio svaku našu patnju, svaki naš križ i čovjeku dao odgovor na pitanje tajne smrti, jer na tu tajnu nema ni jedna znanost odgovor. Isus jedini daje odgovor pobjedom nad smrću i ostavljajući nama nadu u uskršnje. I mi slaveći Uskrs, slavimo zapravo ono svjetlo koje obasjava naš životni put, kako bismo istinski stigli do životnog cilja – zakoračiti tamo gdje je sada Isus.

UOČI NAJVEĆEG KRŠČANSKOG BLAGDANA USKrsa RAZGOVARALI smo S NADBISKUPOM METROPOLITOM VRHBOSANSKIM KARDINALOM VINKOM PULJIĆEM. Kardinal Puljić govorio je aktualnim društveno-političkim događanjima. Osvrnuo se i na događanja u Međugorju, Tjedan solidarnosti, iseljavanje, obilježavanje stradanja na Bleiburgu... Naravno, kardinal Puljić najviše je govorio o blagdanu Uskrsa, pripremi za ovaj blagdan i tome što bi Uskrs trebao biti u životu svakog vjernika.

Uskrs je prethodila četrdesetodnevna priprema kroz korizmu, Uskrs nema bez Golgote?

Nijedna uspješno djelo u ljudskom životu ne može biti bez dobre pripreve. To posebno vidimo u sportu. Nijedan sportaš ne može uspjeti bez treninga. Tako i kršćani ako žele doživjeti Uskrs moraju se ozbiljno pripraviti i zato ta četrdesetodnevna priprava ima svoje duboko značenje – da čovjek bude svjestan onoga što živi, što proživljava... Korizma je vrijeme kada mi postajemo svjesniji da smo kršteni, da smo ucijepljeni u Isusa Krista, a onda na neki način promatramo onu Isusovu muku koju je on proživio i njegovu smrt na križu. Time čovjek utješno liječi rane koje nosi u svojoj duši, a na poseban način čovjek postaje svjestan onog božanskog u našoj ljudskoj stvarnosti i zato je korizma prevažno vrijeme da kroz pojčanu molitvu upućuje sebe Bogu kroz pokoru, gdje postaje svjestan sebe i odvika se od zlih navika te da kroz kršćansku ljubav koja je usmjerena prema bližnjemu zapravo shvatimo da smo mi smo socijalna bića i idemo zajedno prema Božjoj ljubavi.

Jedan od najvažnijih trenutaka u pripravi za Uskrs svakako bi trebala biti sveta ispovijed. Je li današnjim vjernicima bitan taj sakrament i je li im jasna važnost i milost sakramenta ispovijedi?

Ovih dana sam dobio jedno pitanje: 'Kako doživjeti obraćenje?', onda sam dao odgovor kroz jednu sliku. Ako čovjek sjedne u lađu i želi ploviti, unatoč tome što vesla ako nije odvezao lađu, ne može se odmaknuti od obale. Drugim riječima, čovjek kroz korizmu mora postati svjestan čime je i na što vezan, što ga zarobljava...

Ovdje nije samo u pitanju da je svjestan da je napravio grijeh, nego je bitno kako stanje grijeha rješavati i sveta ispovijed je taj trenutak u kojem čovjek odveže lađu i zaplovi u more Božje ljubavi. Mi ni izdaleka još nismo shvatili ljepotu i veličinu svete ispovijedi, zato bih svima preporučio da uzmu Lukino evanđelje, 15. glavu, gdje Isus objavljuje Oca koji je pun milosrđa. Ni izdaleka mi nismo shvatili veličinu Božjeg milosrđa. Čovjek se često zaustavi na svom grijehu, a zaboravlja što je dobio kroz oproštenje i kad bi išao na ispovijed misleći više na Onoga koji ga ljubi, koji ga istinski iz ljubavi poziva, čovjek bi drugačije pristupio svome grijehu, lakše bi ga se odrekao, oslobođio, odvezao i zaplovio u Božje milosrđe.

Sakrament ispovijedi prevažan je kako bi čovjek postigao nutarnju slobodu i doživio dostojanstvo djeteta Božjega. Nije slučajno Isus taj dar dao apostolima na sam dan uskrsnuća: primite Duha Svetoga, kojima oprostite, bit će oprošteno, kojima zadržite, bit će zadržano. To je dar uskrslog Krista – praštanje grijeha koji je, kao nekada apostolima, dao nama posvećenim službenicima da taj milosni dar dijelimo.

I ove korizme održana je akcija Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH. Zašto je ova akcija važna?

U ljudskom životu najbolnija je odbačenost, zaboravljenost, osamljenost. Zahvalan sam biskupu varaždinskom Josipu Mrzljaku koji je bio predsjednik Caritasa Hrvatske koji je zajedno sa mnom pokrenuo tu akciju. Svrha je pokazati ljudima u BiH, katolicima, Hrvatima da nismo odbačeni, zaboravljeni, osamljeni i da Crkva u Hrvatskoj želi pokazati blizinu... Važna je ta materijalna pomoć, ali je još važniji osjećaj zajedništva i da dijelimo našu solidarnost. Stara je poslovica – kad se radost podijeli, ona je duplo veća, a kad se bol podijeli, ona je duplo manja i zato želimo da upravo ta solidarnost pomogne Hrvatima katolicima u BiH da shvate da nisu sami – zajedno smo kao Crkva u jednom narodu.

Papa je nadbiskupa Hosera imenovao apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje. Na što se njegovim poslanjem želi staviti naglasak?

Cjelokupnu misiju nisam do kraja upoznao, ali mogu reći da je Papino imenovanje svoga izaslanika u Međugorje briga za hodočasnike, da ljudi koji tamo dolaze, koji se mole, koji se ispovijedaju, koji čine pokoru da budu pastirski praćeni. On je došao animirati i pratiti pastoralna događanja u ovoj župi. Ima veliko iskustvo, jer je bio u Africi, bio je u sjedištu Svetе Stolice, a bio je i pastoralni djelatnik u Varšavi. Sva ta iskustva sada vrlo uspješno prenosi u svoju djelatnost ovdje u Međugorju.

U Međugorju je u središtu slavljenje sakramenata, naročito sveta misa i ispovijed?

Možemo jednostavno reći da je Božji blagoslov gdje god se moli. Ljudi na poseban način Međugorje doživljavaju kao mjesto molitve, gdje ljudi ponovno susreću s Bogom, ali i sa samim sobom. To je zapravo najveći plod molitve u Međugorju i zato toliki koji nose nutarnje tjeskobe i frustracije dolaze u Međugorje pronaći mir duše. Taj mir duše najbolje se nalazi kroz sakrament ispovijedi, a slavlje mise i molitva krunica su divna hrana duše, hrana vjere i ljudi često kad nađu taj nutarnji mir, nahrane

svoju dušu, vraćaju se ojačani svome domu i svojim obiteljima, a gdje ljudi ponizno s pokorom mole, Bog i uslišava njihove molitve.

Zbog čega baš u Međugorju vjernici i svećenici sakrament ispovijedi doživljavaju posebnim?

Prevažno je stvoriti ozračje događanja. Svako hodočasničko mjesto ima tu jednu tajnu – čovjek je pobožniji, skrušeniji... I ja sam na mnogim hodočašćima ispovijedao i to sam doživio. Svećenici su raspoloživiji, strpljiviji. I to je vrlo važno. Danas je ta žurba zahvatila svakoga pa i nas svećenike, ali u Međugorju je određeno mjesto i vrijeme ispovijedanja. Ljudi koji su tamo došli strpljivo čekaju i nisu nervozni što čekaju, a onda ni svećenici nisu nervozni i onda saslušaju. Prevažno je da ljudi dožive nutarnje pražnjenje, oslobođenje kako bi stvorili prostor za milost Božju.

Na Cvjetnicu je nuncij Pezzuto predslavio misu u Međugorju. Možemo li i Vas uskoro očekivati?

Ja se nadam. Želim doći posjetiti nadbiskupa Hosera i fratre, a čim se malo oslobođim svojih stresnih obaveza, vrlo rado ću poći, a onda će sigurno biti i vrijeme da se nađem na jednom slavlju.

Početak Velikoga tjedna obilježio je požar u katedrali Notre Dame u Parizu. Bili su to potresni prizori koji su nas podsjetili na crkve koje su gorjele kod nas tijekom rata?

Saljući svoju solidarnost biskupu u Pariz, upravo sam to rekao. Gledajući kako gori katedrala u Parizu u meni se sve streslo jer sam se sjetio onih noći kad sam oko sebe gledao te požare. Znam kako je u meni tada bila strašna tjeskoba. Čim sam tu sliku video, u meni su se probudile te uspomene, te traume... Koja je sve dimenzija stradanja te katedrale, kao da se urušila kršćanska kultura Europe. Nadam se da ćemo obnoviti ne samo katedralu, već i izgorenou i urušenu kršćansku kulturu u Europi.

Nedavno ste se susreli s Miloradom Dodigom, predsjedateljem predsjedništva BiH. Na što ste stavili naglasak u tom razgovoru?

Otvoren sam za sve one koji traže susret. Ja nisam odbio nikoga. Tako je i on, kao predsjedavajući Predsjedniš-

tva BiH, tražio susret sa mnom. Izrazio je osobno uskrnu čestitku. Zahvaljujem mu na tome. Kroz razgovor smo se dotakli nekoliko tema: katolici u RS-a, imovina Crkve, infrastruktura za povratnike i važnost stvaranja klime poštivanja žrtava. Ne smijemo omalovažavati žrtve, treba ih poštivati, jer iza svake žrtve стојi netko tko trpi. Razgovor je bio vrlo otvoren, vrlo ljudski. Rekao sam da se ne želim miješati u političke odnose, ali mi je jako stalo da stvaraju pretpostavke i ozračje oko jednakopravnosti naroda u BiH.

Još jedna aktualna tema svakako je zabrana mise, odnosno dolaska biskupa na Bleiburg?

To nije samo sada. Ta stvar vuče se već desetak godina. U prvom redu, moram reći da je zakazala diplomacija, koja je trebala probleme rješavati s austrijskom diplomacijom. Svi oni koji su stvarali provokacije radili su to iz prkosu, drugi iz krivih ideooloških pogleda, a treći su bili plaćeni da provociraju i da se stvari takva klima da do zabrane i dođe. Nekima smeta komemoracija koja podsjeća što su sve komunisti, odnosno vlasti bivše Jugoslavije činili pa se mnogočime manipuliralo. Meni su pojedini podatci poznati, zato sam nositelje vlasti upozorio da ozbiljno razgovaraju. To je došlo s crkvene strane, ali to je zbog političke klime koja je u Austriji stvorena, zbog ekstremizma, a postoji i druga klima kojoj je i te kako stalo da se to zabrani. Vjerujem da će razum prevladati i da će se sačuvati poštivanje žrtava. Doduše, najmanje ih je stradalo na Bleiburgu. Tu je samo početak križnog puta koji se dogodio kroz Sloveniju, Hrvatsku, BiH, odnosno kroz cijelu bivšu Jugoslaviju.

Nažlost, i dalje smo suočeni s iseljavanjem. Je li ga moguće zaustaviti?

Ima tu višestrukih razloga koji dovode do iseljavanja. Jedni su zaista u ekonomskoj krizi i traže rješenja. Može se reći da je to nastavak onih ranijih kriza, od 1953. godine. Ljudi teško uspijevaju preživljavati od te, kako narod kaže, crkavice.

Drugi dio iseljavanja je pomodarstvo, a treće je strategija koja je dobro organizirana. Ono što se nije uspjelo učiniti oružjem, čini se na ovaj način. To je vrlo prljava igra. Međutim, ne mogu kao poglavar Crkve ništa drugo nego ljudi ohrabrivati. Znajmo svoje voljeti, a ono što se voli, za to se i žrtvuje. Ne dajmo tako lako i jeftino izgubiti ono za što se proljevala krv. Nužno je potrebna strategija za razvoj i opstanak na ovim prostorima. Gdje god mogu o tome razgovaram i to zagovaram. Međutim, i sami snosimo odgovornost za ovakvu situaciju jer generacijama nismo učili našu djecu da se nose sa životom, nego smo ih učili uživati, a čim to ne mogu, bježe. Ta klima potiče iz obiteljskog odgoja. Kaže se: 'Što će ti nešto što ti ne koristi? Ja sam se patio, neka se moje dajete ne pati'. To je laž. Nitko nije uspio da se nije napatio. Uvjeren sam da bi se mnogi vratili, ali ih je sram. Tamo gdje odlaze možda se više zaradi, ali se više i potroši.

Treba nam osjećaj zajedništva. Makar se i posvađao s komšijom, imaš se s kim posvađati. Tamo ni to nemaš s kim. Gurnut si u svoj stan i nitko te ne zna. Ja se ne usudim nagovarati ni na jedno ni na drugo, nego reći kao i u ratu, tko prihvata odlazak, prihvata i posljedice odlaska, a tko ostaje, zajedno ćemo pa kako nam bude.

Vaša poruka čitateljima Glasnika mira za kraj ovoga razgovora?

Želim svima čestitati Uskrs uz poruku neka nam svima koji križ imamo kao znak, postane i sadržaj. Moramo poći u školu križa. Škоловati se, naučiti se od Isusa što znači živjeti za druge, umirati za druge, a onda Kristova pobjeda treba postati nama svjetlo. Ne možemo mi u ovom svijetu ništa mijenjati bez Isusa i zato je potrebno dozvoliti da Isus uđe u naš život, u naše stavove, u naše uvjerenje, da Isus uđe u naše obitelji i odmah će biti više sreće, više zajedništva, više sloge. Iz toga ćemo graditi plemenitije i zdravije društvo, zato je prevažno živjeti Uskrs, živjeti živoga Isusa među nama.

Razgovarala: Nataša Mandić

ZOVEM SE MEDERIC I STALNI SAM ĐAKON OD 1984. GODIŠNJE. Oženjen sam, imam 4 djece i 12 unučadi. Prvi put sam došao u Međugorje 1988. godine. Za Međugorje sam čuo već 1982. godine kada je poznati karizmatik otac Emilijano Tardif imao seminar na Tahitiju. Njegovo svjedočanstvo i iskustvo Međugorja koje nam je prenio jako me dotaknulo. Posebno me dirnulo to što se ovdje Gospa predstavila kao Kraljica Mira. Tada sam napisao jednu pjesmu koja je i dan danas popularna kod nas, a zove se „Gospa nas zove da se molimo i postimo za mir“.

Kada sam došao u Međugorje po prvi put te 1988., tu nije bilo ničega od ovog što sada vidimo oko nas, nije bilo puno hotela, a i vidioci koje smo tada imali priliku susresti bili su još mladi. Budući da sam bio đakon, imao sam mogućnost prisustvovati ukaznjima koja su se tada događala u sakristiji crkve. To su stvari koje u životu nikad ne zaboravljaš, toliko su te dotaknule da to ostaje doživotno. Svirali smo gitaru i pjevali onako u kutu, kad je naišao neki francuski svećenik i zamolio nas da animiramo misu. I tako sam u tih sedam dana koje smo boravili u Međugorju imao priliku četiri puta propovijedati na francuskoj misi. To naše hodočašće je bilo prvo hodočašće vjernika s područja Tahitija i Polinezijских otoka.

Godine 1995. opet smo došli s jednom grupom i od tada nisam više prestajao dolaziti neprestano organizirajući hodočašća. Uključili su se i drugi organizatori koji su počeli organizirati svoja hodočašća. U međuvremenu sam postao ravnatelj službe za sve đakone i sve vjeroučitelje na Tahitiju i tu službu obavljam i danas. A 1995. godine diplomiраo sam i psihologiju.

Između 1988. i 1995. godine dogodilo se još nešto: osnovao sam jednu zajednicu koja se zove GOSPA OD APOSTOLA (osnovana 1990. god.) Budući da sam ovdje otkrio jednu Gospu drugačiju od one koju sam prije poznavao, osjećao sam se kao Gospin apostol. Biskup nam je dopustio da u dvorištu naše kuće sagradimo kapelicu u kojoj imamo Presveti oltarski sakrament i ta kapelica nosi naziv Gospe od Apostola. Ka-

Svjedočanstvo

GOSPA VODI SVAKO MOJE POSLANJE

Ponekad je za mene Međugorje doista centar svijeta. To je valjda zato što se u njemu imaju priliku susresti ljudi iz tako različitih mesta, sredina, kultura i životnih priča. U razgovoru s njima osjetiš se dijelom te svjetske širine i raznolikosti, koja je kilometrima tako daleko, ali je po Gospinoj ljubavi tako blizu jer otkriješ kako i tamo, na drugom kraju svijeta, netko živi međugorske poruke i sanja o ovom našem kamenitom komadiću svemira. Ovih uskrsnih dana jedan takav svjetski razgovor vodila sam s jednim vrlo zanimljivim sugovornikom. On se zove Mederic Bernardino i dolazi s Tahitija (Polinezija). Dalje slijedi njegovo svjedočanstvo:

rizma zajednice je posveta Gospa svaki dan. I nitko ne može biti član naše zajednice ukoliko nije stavio Gospu na prvo mjesto. Živimo također pet Gospinih kamenova: krunicu, klanjanje, ispovijed, euharistiju i imamo misije – apostolat zagovora. Putujem po svijetu i održavam seminare. Ali sve što govorim i radim dugujem Gospu. Zajednica ima 120 članova, a trenutno je u osnivanju druga kuća zajednice u Kaledoniji gdje već ima oko stotinjak članova. Zajednica je priznata od strane lokalnog biskupa kao udruženje vjernika, i u njoj je 1 svećenik, 8 đakona, i obitelji. Clanovi žive u svojim kućama, a svakog ponедjeljka i srijede imamo molitveni sastanak i druženje, a također se često viđamo i vikendima.

MISIJA DUHOVNOG OZDRAVLJENJA

Sve misije koje imamo vođene su od Gospa. Moja karizma je posebno za duhovno, unutarnje ozdravljenje i uvođenje vjernika u duhovni hod. Često imam predavanja za voditelje nekih udruga ili molitvenih zajednica kako bih ih učvrstio u načinu vodenja: kako bih ih naučio da postanu ljudi koji ne vode druge svojom snagama i svojim egom, nego ljudi koji vode druge s Bogom i koji postaju primjer onima koje vode (poput Mojsija i proroka).

MISIJA ZA OBITELJ

Druga misija koju sam dobio od mog biskupa je podrška obiteljima: ohabravati poslanje kršćanskih obitelji u današnjem svijetu. Temeljni problem obiteljskog života danas je taj što se izgubio Bog. Pomoć koja se obiteljima daje obično je ona protiv neke ovisnosti djece u obitelji, ili neslaganja... Po meni, to su krivi problemi. Ono što kažem obiteljima je kako nisu djeca bolesna, ona su samo proizvod bolesnog odnosa obitelja. Treba raditi na ponovnoj izgradnji bračne

zajednice, iz koje se onda izgrađuje roditeljstvo. Roditeljska ljubav ne smije biti samo u riječima nego i u malim, svakodnevnim djelima međusobne ljubavi, tako da i djeca požele živjeti to isto u svojim životima. Potaknut time, na Tahitiju sam osnovao školu za roditelje. U njoj pokušavamo naučiti bračne parove da najprije upoznaju sebe, svoju osobnost, koje probleme oni nose, a zatim da tome upoznaju svog bračnog partnera, i zajedno pokušaju sagledati i prepoznati probleme koje nosi njihova obitelj.

Roditelji trebaju vidjeti kako su oni Bogu jedinstveni – kako ih Bog ljubi jedinstvenom ljubavlju i da onda probaju tu ljubav dati jedno drugome, a onda i svojoj djeci. Učimo očeve kako da postanu očevi još onda dok njihove žene nose njihovu djecu u utrobi (pripremamo ih za očinstvo), kako da svome djetetu pokažu da ga vole. Učimo i bračne parove o tome kako se trebaju svadati. Kad se svadaju, da nauče međusobno se ne optuživati, tipa: „Ti si to rekao/rekla...“, nego da kažu: „Ja sam trpjela, zaboljelo me kad si ti to rekao, rekla...“ Drugim riječima, učimo ih razgovarati tako da se onaj drugi ne osjeća napadnut, nego da otkrije koliko je onaj drugi trpio/patio zbog tog nečeg što je on pogrešno rekao ili učinio. Tako se umjesto zida obrane, događa samilost i suošćenje koje jednog bračnog druga vraća drugome. Na takvim seminarima za obitelji, obično odvajam u grupe roditelje i jedne strane i mlade (djecu) s druge strane.

Upravo sam jedan takav seminar imao nedavno u Kaledoniji na kojem je bilo prisutno više tisuća ljudi. Tema je bila „Ja sam Put, Istina i Život“ – i kroz predavanja i

molitvu radio sam posebno s mlađima da se pomire sami sa sobom, s Bogom, a onda i sa svojim roditeljima. Kad se Bog vrati na pravo mjesto, na prvo mjesto u obitelji, tada se sve vrati na svoje mjesto.

Napisao sam jednu pjesmu koja kaže: „Ako tvoje očinstvo umre, ako tvoje majčinstvo umre – ja umirem s tobom – kaže Bog Otac!“ Znači, ako čovjek nije više otac, ako žena nije više majka, ja Bog Otac ne će više biti Bog u čovjekovu srcu. To je jako važno da razumijemo koliko su majčinstvo i očinstvo povezani s Bogom i ukoliko to želimo izbrisati iz identiteta ljudi različitim novim ideologijama, poput rodne ideologije, odnosno u ovoj postmodernoj kulturi koja želi izbrisati razlike između muškarca i žene, mi zapravo brišemo sliku i prisutnost Boga koji je u nama. Važno je da se čovjek prepozna kao otac i kao majka. Bog u svojoj četvrtoj zapovijedi nije rekao: poštuj svoje roditelje, nego poštuj svoga oca i svoju majku. Znači da postoji razlika između ove dvije osobe i ove dvije uloge u obitelji.

MEDUGORJE NA NAŠEM SRCU

Kad dolazimo u Međugorje obično dolazimo sa grupom hodočasnika, ali često puta dodemo privatno, samo moja supruga i ja. Druga stvar koja povezuje Međugorje i Polinezijске otoke je ta što je ovdje umro jedan svećenik iz Tahitija. To se dogodilo prije 4 godine. On je došao ovdje, imao jedno veliko iskustvo obraćenja, slavio je misu i nakon nje je umro. Stoga mi osjećamo da Međugorje nije daleko, jer je Međugorje u našem srcu. I pošto je ovdje Nebo otvoreno, mi čvrsto vjerujemo kako se Gospa spustila, uzela tog svećenika za ruku i odvela ga gore. I to nekako osjećamo i u našim životima – da nas Gospa jednostavno drži za ruku i vodi kroz naše živote i naše poslanje.

5. susret zajedništva članova molitvenih zajednica Katoličke karizmatske obnove u Duhu Svetom (KKODS) Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Međugorju

BOG NAS PRIPREMA ZA NEŠTO NOVO

Dani uskrsne osmine u Međugorju mogli bi se ovih zadnjih godina nazvati i „Međugorski karizmatski tjedan“! To je stoga jer se upravo u tom tjednu školskih praznika odvijaju najjače i najveće duhovne obnove karizmatskih pokreta Hrvatske i BiH, te susjedne Slovenije, a i nekih drugih evropskih zemalja. Za samu svetkovinu Božjeg Milosrđa bili su u Međugorju i poslužitelji iz kuće molitve Tabor iz Samobora zajedno sa svojim duhovnikom fra Ivanom Matićem. Ipak, najbrojniji su bili sudionici susreta zajedništva članova molitvenih zajednica Katoličke karizmatske obnove u Duhu Svetom (KKODS) Hrvatske i Bosne i Hercegovine koji je trajao od srijede 24. 4. do nedjelje 28. 4. 2019. i na kojem je bilo oko 1300 predstavnika 70 molitvenih zajednica iz Hrvatske i BiH te gosti iz Slovenije, Njemačke, Austrije, Italije i oko 20 vjernika iz Bugarske.

PAULA TOMIĆ

KATOLIČKA KARIZMATSKA OBNOVA HRVATSKE OKUPLJA OKO 3500 LJUDI U 80 KARIZMATSKIH ZAJEDNICA U HRVATSKOJ, ČETIRI PODRUŽNICE HRVATA U NJEMAČKOJ I AUSTRIJI TE DVADESETAK KARIZMATSKIH ZAJEDNICA U BIH.

Nova i značajna odluka sudionika nedavnog nacionalnog susreta koji je bio u Zadru prošle godine je u tome da se dosadašnje zajedničko tijelo koje se zvalo Koordinacija sada zove 'Nacionalna služba zajedništva'. To je rezultat poticaja koje papa Franjo čini u dodatnom osnaživanju, povezivanju i afirmaciji Katoličke karizmatske obnove u Crkvi diljem svijeta i po utemeljenju novoga tijela s pontifikalnim pravom karizmatskog zajedništva u svijetu, a zove se CHARIS.

Voditelji susreta zajedništva u Međugorju bili su koordinatori ODS-a za Hrvatsku Damir Zukan i Lordan Ljubenkov, koji je između ostalog istaknuo: „Mi smatramo ovaj susret važan ne po broju sudionika, nego po sadržaju onih koji čine taj susret, a to su predstavnici molitvenih zajednica, udruga, domova molitve... i cilj ovih susreta je formacija. Da nas ovdje Bog formira, preko naših predavača i svjedočanstava kako bi naučili nešto novo, a onda to ponijeli svojim kućama, odnosno matičnim zajednicama i da tamo druge učimo to živjeti. Dakle, nije naglasak na doživljajima

Dikasterija za laike i koji djeluje u Vatikanu.

Cyril John je kroz predavanja i radionice želio podići i ospozobiti zagovorničku vojsku u ovom dijelu Europe. „Živimo u posljednjim vremenima. Svuda oko nas vidimo probleme koji su preveliki da bismo ih riješili. Ipak je sve u Božjim rukama, ne bojmo se problema. Gledajmo u onoga koji donosi rješenje. Ključna stvar kada je riječ o proročkom zagovaranju je shvatiti da nije riječ o tehniči – riječ je u odnosu s Bogom. Božji sluga mora biti usredotočen na srce i na glas svoga Gospodara, mora biti sposoban razumjeti najnježniji špat Duha“ – istaknuo je Cril John te dodaо: „Protekli dani su za mene

Foto: Arhiv ICMM

KATOLIČKA KARIZMATSKA OBNOVA HRVATSKE OKUPLJA OKO 3500 LJUDI U 80 KARIZMATSKIH ZAJEDNICA U HRVATSKOJ, ČETIRI PODRUŽNICE HRVATA U NJEMAČKOJ I AUSTRIJI TE DVADESETAK KARIZMATSKIH ZAJEDNICA U BIH.

Tema ovoga petog susreta je bila Zagovornička molitva. Glavni gost predavač je bio poznati indijski karizmatik Cyril John, predstavnik Azije u javnom crkvenom tijelu Katoličke karizmatske obnove CHARIS (Catholic Charismatic Renewal International Service) osnovanom od dikasterija za laike i koji djeluje u Vatikanu.

TEMA OVOGA PETOG SUSRETA JE BILA ZAGOVORNIČKA MOLITVA. GLAVNI GOST PREDAVAČ JE BIO POZNATI INDIJSKI KARIZMATIK CYRIL JOHN, PREDSTAVNIK AZIJE U JAVNOM CRKVENOM TIJELU KATOLIČKE KARIZMATSKE OBNOVE CHARIS (CATHOLIC CHARISMATIC RENEWAL INTERNATIONAL SERVICE) OSNOVANOM OD DIKASTERIJA ZA LAIKE I KOJI DJELUJE U VATIKANU.

**Radoslav Šego
iz Međugorja**

Zahvalan sam Bogu što mi je providio da mogu biti sudionik na susretu zajedništva ODS-u koji je 5. put održan u Međugorju. Još uvijek sam pod snažnim dojmom susreta, svih predavanja i slavljenja Gospodina. Osjetio sam snagu zajedništva i snažnu Božju prisutnost na susretu. Tako da sam potaknut da i mi mladi iz Međugorja nastavimo još snažnije zagovarat za sve potrebe nakane i da u zajedništvu slavimo Gospodina. Bilo je jako puno svjedočanstava o velikim Božjim čudesima koja su se dešavala po njegovim molitvama i molitvama zagovorničkih timova u cijelom svijetu. I mi smo na susretu molili za naš narod, za domovinu, za mlade i ti trenutci molitve i različita proročstva u Duhu bila su uistinu jako dojmljiva. Svi smo se ispunili snagom Duha Svetoga i osnaženi želimo dalje nastaviti u ime Isusa Krista. Bogu hvala za sve milosti koje smo primili.

Foto: Arhiv ICMM

Zajednica „Totus Tuus“ u Međugorju

Zajednica „TOTUS TUUS“ iz Njemačke ovih uskrsnih dana (od ponedjeljka 22. do subote 27. travnja 2019.) hodočašćem svojih 380 članova proslavlja 25 godina svojih hodočašćenja u Međugorje. Tema ovog hodočašća je MILOSRĐE I ZAHVALNOST.

Razgovarali smo s osnivačem zajednice, gospodinom Leonom Dolencem koji je ovako posvјedio o početcima nastanka Zajednice:

„Prije je smisao našeg života, moje žene i mene, bila zabava i da se po mogućnosti obogatimo. Međutim, u jesen 1988., moja žena Birgit čitala je knjigu Anne Katharine Emmerich o Isusovim patnjama nakon čega je počela ponovno ići u crkvu i zanimala se za vjeru. Nakon što smo idućeg ljeta sa svojim društvom bili na odmoru na Jadranskoj obali, Birgit me nagovorila da na jedan dan posjetimo Međugorje. Na tom je mjestu Majka Božja duboko dotakla naša srca, stoga sam preispitao svoj dosadašnji način života. Kod kuće smo počeli iz dana u dan zajedno moliti, ponovno smo učili značenje sakramenata i uspostavili smo kontakt sa župom.“

Nakon nekoliko mjeseci, osnovali smo malu molitvenu zajednicu. U zajedničkoj smo molitvi sve više osjećali želju da svim mladima u Njemačkoj, koji su udaljeni od Boga, pomognemo i pružimo iskustvo vjere. Zbog toga smo u ožujku 1994. godine odlučili organizirati naše prvo hodočašće za mlade u Međugorje. Prvo putovanje sa 70 mladih ljudi, koji većinom nisu imali više nikakve veze s Crkvom, bilo je „okidač“ za iduća hodočašća sa sve većim brojem sudionika. Od tada redovito organiziramo hodočašća u Međugorje. Iz tih hodočašća razvili su se molitveni krugovi u više gradova. Tijekom 1994. nastao je jedan krug ljudi koji su imali želju više se založiti za

Foto: www.totustuus.de

Boga i Kraljicu Mira. Ta je grupa bila kamen temeljac za kasnije osnivanje zajednice.

Od 1995. godine počeli smo svjedočiti o Božjoj ljubavi. U početku smo vjeru pokušavali približiti ljudima uličnom evangelizacijom u nekoliko njemačkih gradova. Osim toga organizirali smo susrete i svete mise u zatvorima. Krajem 1996. godine, dobili smo poziv od jednog svećenika da provedemo vikend u njegovoj župi te da posvjedočimo što je Bog učinio u našim životima. Tako je župna evangelizacija postala glavna zadaća našeg apostolata. U jesen 1997. predstavili smo rad i djelovanje molitvene zajednice biskupu. On je time bio oduševljen, ohrabrio nas je za daljnje aktivnosti i dao svoj blagoslov za nastavak djelovanja. Iz tog susreta proizašlo je i ime zajednice ‘Totus Tuus’. Zajednica je od 2004. u kanonskom pravu odobrena kao zajednica vjernika.“

Na ovom hodočašću je 380 hodočasnika, uglavnom obitelji, mlađih i djeca. Od prvog hodočašća 1994. godine imali smo oko 150 hodočašća (godišnje 6-7 hodočašća) u kojima smo oko 25 000 ljudi i oko 300 svećenika uspjeli dovesti u Međugorje.

U programu je praćenje molitvenog programa župe, molitva na brdu Ukanjana i Križevcu te različiti naši molitveni susreti na kojima svjeđočimo i dijelimo iskustva o svemu onome što je Gospa za nas učinila. Predavanja koja imamo uglavnom započinju uvođenjem u Gospinu poruke, objašnjavanje 5 temeljnih Gospinih kamenova i molitve srcem. Ove godine, budući da smo u devetnici Božjem milosruđu razmatramo malo više o Božjem milosruđu i pokušavamo hodočasnici dati pravu sliku Boga, jer je kod nas u Njemačkoj sve to pomalo iskrivljeno

i posvađano. Za sve prisutne ovo hodočašće puno znači jer se vidi kako ljudi nose puno rana u svojim srcima zbog raspada obiteljskih odnosa u kojima su živjeli ili u kojima žive. Tako da sve skupa to stavljamo u Gospine ruke nadajući se da će Majka to na svoj način ozdraviti i pomiriti.

Pjesmom slavimo Boga

U Međugorju je od četvrtka 25. travnja pa do nedjelje 28. travnja boravila grupa hodočasnika iz Rumunjske. Oni su naime članovi pjevačkog zbora „Pax et bonum“ iz svetišta Blaženog Jeremije iz Valacchia koje se nalazi u gradu Onesti u Rumunjskoj. Ovim svetištem inače upravljaju fratri kapucini kojih u Rumunjskoj ima otprilike šezdesetak, od toga 15 svećenika, a razmješteni su u 4 samostana.

Jeremija je 1575. godine iz Rumunjske otišao u Italiju u potrazi za svetim životom. Tamo je ušao u red kapucina. Četrdeset i devet godina je služio bolesne i nemoćne redovnike, a nakon smrti njegovo djelo je palo u zaborav. Sve dok ga slučajnim spletom okolnosti nisu otkrili i započeli proces za njegovu beatifikaciju. Blaženim ga je proglašio sv. Ivan Pavao II. 30. listopada 1983. Rumunjska crkva je zatražila njegove posmrtnе ostatke i oni su svečano 31. 5. 2008. godine preneseni u crkvu koja je od mjesnog biskupa već bila proglašena njegovim biskupijskim svetištem. U Onestiju živi oko 51 000 stanovnika, a svega 6 100 stanovnika su katolici.

S hodočascnicima je kao duhovni pratitelj došao fra Paul Daniel Coman, iz župe „Presvetog Srca Isusova“ u Sloboziji, mjestu blizu Bukurešta. Od njega smo saznali kako je cijelo ovo hodočašće zapravo jednim dijelom darovano i u cijelosti organizirano od bratskog im pjevačkog zbora iz Bergama (Italija). Međutim, na kraju zbor iz Italije nije došao tako da su na ovo hodočašće rumunjski hodočasnici došli sami. Svojim prekrasnim, višeglasnim liturgijskim pjevanjem animirali su talijanskim misu u petak, a završnu misu, također svečano ispjevanu, imali su u Majčinu selu. Obučeni su u tradicionalnu rumunjsku svečanu narodnu nošnju i vrlo su ponosni na svog zborovodu koji, osim što profesionalno dirigira i vrlo lijepo pjeva.

Rumunjski narod već je u pripremi za posjet pape Franje koji ima u planu posjetiti Rumunjsku od 31. svibnja do 4. lipanj 2019. U svojim katehezama govoriti će na ohrabrenje obitelji i mlađih, upravo onako kako su ovih dana i sami bili osnaženi preko svjedočanstava koja su čuli od različitih svjedoka ovdje u Međugorju. Došli su uglavnom praznih srca, a sada se osjećaju vrlo radosnima i ispunjenima, zahvaljujući molitvi, ispovjedi, euharistiji. Toliko da im ni predstojeći put povratka koji će trajati 20 sati u autobusu ne predstavlja osobitu teškoću.

Cvjetnica

Na Cvjetnicu – Nedjelju Muke Gospodnje koja nas uvodi u Veliki tjedan, pripremu za najveći kršćanski blagdan, Uskrs, svečano je bilo u mnogim župama pa tako i u Međugorju.

Blagoslov grančica, procesiju od stare crkve do nove predvodio je apostolski nuncij za BiH mons. Luigi Pezzuto. On je predslavio i svetu misu u 11 sati. Na kraju misnog slavlja za dolazak mu je zahvalio međugorski župnik fra Marinko Šakota.

„Draga braćo i sestre, današnja svetkovina Cvjetnica neka vam bude blagoslovljena, neka vam bude poziv na naslijedovanje Krista koji pati, koji trpi... Neka vam bude uvod u Veliki tjedan. Neka vam Veliki tjedan bude zaista vrijeme molitve, posta... Vrijeme približavanja Isusu, draga braćo i sestre, velika nam je radost što smo danas na ovu svetkovinu, veliku svetkovinu – Cvjetnicu, svetu misu slavili zajedno s našim nadbiskupom mons. Luigijem Pezzutom, apostolskim nuncijem za BiH. Velika nam je radost uvijek što ste s nama oče nadbiskupe, a čini mi se da je i Vama radost biti s nama, ovdje u Međugorju“, rekao je župnik fra Marinko Šakota.

Nadbiskup Pezzuto na kraju misnog slavlja zahvalio je apostolskom vizitatoru za župu Međugorje mons. Henryku Hoseru i fra Marinku Šakoti

PROPOVJED APOSTOLSKOG NUNCIJU U BIH MONS. LUIGIJA PEZZUTA NA CVJETNICU U MEĐUGORJU

„Predraga braćo i sestre!

Svečana objava Isusove muke – koju nam danas donosi Evanđelje po Luki – sigurno je izazvala u svima nama, koji smo ljudi vjere, duboke osjećaje i razmišljanja koja nas vode do radikalnog obraćenja života.

I doista, do toga nas je upravo trebao dovesti put molitve i pokore, tipičan za korizmeno vrijeme.

1. Isus svečano ulazi u Jeruzalem i to predstavlja događaj od temeljne važnosti, iznad svega za Isusa, a zatim i za njegove učenike i za nas danas, ljudi Novog saveza u njegovoj smrti i uskrsnuću.

No odmah nakon ulaska u Jeruzalem, na koji je Isus odlučno krenuo (ovdje se prisjećamo Evanđelja po Luki, 9,51), prvi čin koji On čini je da odlazi u hram, kako nam to potvrđuje evanđelist Marko, na početku jednaestog poglavљa njegova Evanđelja. Ovaj događaj, njegov odlazak prema hramu, pokorava se tipično mesijanskoj logici: kao što srce Isusova navještaja prebiva u poruci Kraljevstva Božjega, tako je bilo nužno da se najava Kraljevstva Božjeg dogodi upravo u hramu, u srcu cijelog života Izraelskog naroda.

Međutim, Jeruzalemski hram sa svojim vanjskim bogoslužjem postao

je mjesto gdje je drevni Izrael imao iluziju da je „automatski“ nasljednik spasenja.

Umjesto toga, ulaskom u Jeruzalemski hram, nakon svećane dobrodošlice, koje smo se prisjećali prije nekoliko trenutaka, Isus nam daje razumjeti da je Kraljevstvo Božje istinsko nasljedstvo spasenja, čiji Mesija, Spasitelj, čini da ljudi budu ponovno njegovi dionici, a koji su ga izgubili zbog bijede vlastitoga grijeha.

Stoga, predraga braćo i sestre, s Isusom se izlazi iz iluzije drevnoga hrama kako bi se ušlo u stvarnost spasenja Božjega kraljevstva, kroz putovanje, koje prije svega zahtijeva, ostaviti grijeh i sve ono što je zlo u Božjim očima.

Svatko od nas nosi u sebi puno dobrega, ali i puno lošega. Evo, ako želimo ući u Božje Kraljevstvo, moramo svući sa sebe ovo zlo, koje ne nanosi štetu samo nama osobno, već prouzrokuje štetu cijeloj kršćanskoj zajednici. I doista, kao što govorimo o „općinstvu svetih“, odnosno o intimnoj zajednici među svima onima koji se koriste darom krštenja i koji su u svome životu dosljedni tome daru, tako možemo govoriti o intimnoj vezi između svih onih koji čine zlo i žive u neskladu s obvezama koje su primili na dan svoga krštenja.

Ja znam, predraga braćo i sestre, da svi vi, štoviše, svi mi, želimo biti i živjeti u općinstvu svetih i stoga se odreći svega što je protivno Božjemu zakonu.

Ovo je prvi korak.

2. Međutim, postoji još jedan događaj koji slijedi nakon svečanog Isusova ulaska u Jeruzalem: izgon trgovaca iz hrama, koji možemo naći u Evandelu po Marku, u 11. poglavljju, 15 do 18 redak.

Ono što Isus čini u hramu ima snažno simboličko značenje. Isus želi reći da samo vanjsko bogoslužje ne koristi ničemu, ako nije praćeno „radikalnim“ otvaranjem Božjoj Vlasti.

Konkretno, izgoreći trgovce iz hrama, Isus želi da shvatimo da vanjski oblici pobožnosti i sve ono što je s njima povezano – a što se ponekad poigrješno shvaća kao snaga spasenja – u stvarnosti, sami po sebi, nemaju nikakvu vrijednost, i nisu u stanju posredovati nam spasenje. Umjesto toga, oni imaju vrijednost kada su izraz srca koje je potpuno prionulo uz Gospodina, srca koje zna izvršiti Božju volju, srca koje je poslušno Crkvi, čak i kada nam Crkva, u Božje ime, nudi istine suprotne našem načinu razmišljanja i previše ljudski djeluje, jer se putovi Gospodnjim ne podudaraju s našim sebičnim i materijalističkim putovima.

Ovo je drugi korak našega puta obraćenja: uvijek biti u zajedništvu s Gospodinom, kroz stalni stav poslušnosti planu koji je On za nas providnosno zacrtao.

Djevica Marija, koju na poseban način štujemo u ovome mjestu, učiteljica nam je u, ne uvijek lakom, ispunjenju Božje volje. Zatražimo Njezin zagovor i Njezinu pomoć, da bi proživljena korizmena

zauzetost, kao i naše sudjelovanje u Otajstvu smrti i uskrsnuća Kristova, tijekom slijedećeg Velikog tjedna, svima nama otvorili vrata Kraljevstva Božjega, dok čekamo drugi slavni Isusov dolazak, u vjernosti njegovu Evandelju.“

Večernju svetu misu u koncelebraciji s brojnim svećenicima predslavio je apostolski vizitator za župu Međugorje nadbiskup Henryk Hoser. Propovijed mons. Hosera prenosimo u cijelosti:

Potrebne su nam gorke suze sv. Petra

„Draga braćo i sestre,

Cvjetnicom koju gorljivo slavimo započinje najvažniji i najsvečaniji tjedan (u godini), tjedan koji nas vodi prema Gospodinovu uskrsnuću.

Sveti Pavao o tome je rekao riječi koje bismo trebali naučiti napamet. To su ove riječi: „Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša.“ (1 Kor 15,14)

Veliki tjedan koji počinje trebao bi osnažiti našu životnu vezu s Uskrsnim, obnoviti našu povezanost s Kristovom Crkvom i produbiti naše odnose s braćom i sestrama u Isusu Kristu.

Veliki tjedan proživljavamo u stvarnom vremenu. To znači da smo pozvani iz sata u sat i iz dana u dan pratiti Isusa i sve što je proživio prije Muke i tijekom Muke, kao i njegovu smrt na Križu. Na kraju postajemo svjedoci njegova Uskrsnuća u neizmernoj radosti što je živ.

Na Veliki četvrtak u biskupijskoj katedrali slavit će se misa posvete ulja, na kojoj će naš biskup blagosloviti sveta ulja, a svećenici obnoviti svoja svećenička obećanja.

Na Veliki četvrtak navečer slavi se misa Večere Gospodnje.

Svi smo pozvani na liturgiju Velikoga petka i čašćenje Križa poslije pjevanja Muke.

Uskrsno bdijenje je vrhunac Veličkoga tjedna.

Današnja liturgija priprema nas na posljednje korizmene korake kroz iznenađujući kontrast. Najprije sudjelujemo u trijumfalnom ulasku Gospodinu u Jeruzalem. Oduševljeno veliko mnoštvo kliče Isusu i više:

„Blagoslovjen Kralj, Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Na nebu mir! Slava na visinama!“ (Lk 19,38)

To isto mnoštvo tek nekoliko dana poslije vikalo je pred prokuratorom Poncijem Pilatom: „Smakni ovoga!“ I sve upornije i sa sve više mržnje oni vikaju: „Raspni, raspni ga!“

Je li to čudno? Nije! Koliki su kršćani koji su kršteni, krizmani, vjernici, upali u grijeh i postali ateisti, liberali i neprijatelji Krista i njegove Crkve. Raspni ga, zabrani ga, popljuj ga!

Koliko puta navaljujemo križ drugima umjesto da im pomognemo nositi ga? Koliko puta izdajemo Boga i svoje najbliže?

Draga braćo i sestre, Veliki tjedan poziva nas da plačemo poput svetoga Petra. On se zaklinao: „Ne znam toga Čovjeka!“, a onda se sjetio što mu je Isus rekao: „Prije nego se pijetao oglasi, triput ćeš me zatajiti.“ I izide Petar te gorko zaplaka.

Da, te su nam suze potrebne. Amen.“

Vazmeno trodnevљe i Uskrs u Međugorju

Svečanim euharistijskim slavlјem koje je na Veliki četvrtak 18. travnja u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju predslavio apostolski vizitator za župu Međugorje, brojni vjernici i hodočasnici uvedeni su u Vazmeno trodnevљe Isusove muke, smrti i slavnoga uskrsnuća.

U svojoj propovijedi nadbiskup Hoser podsjetio je kako je Isus na ovaj dan ustanovio Euharistiju kao spomen na njegovu smrt i uskrsnuće, zatraživši od svojih učenika da slave njegovu smrt i uskrsnuće sve do ponovnog dolaska.

„Sam Isus im je podijelio prvu pričest i zaredio ih za svećenike“, rekao je mons. Hoser dodajući kako pričest na latinskom (communion) znači biti zajedno, živjeti zajedno, i ljubiti jedni druge.

„Ljubav koju on daje našem ljudskom srcu osposobljuje nas ljubiti poput njega, sve do ljubavi prema neprijateljima. Izdignut na križu Isus je rekao svojim krvnicima: ‘Oče, oprosti im, ne znaju što čine.’ Pričest donosi brojne plodove, uvećava naše sjedinjenje s Kristom, odvaja nas od grijeha, euharistija čini Crkvu, potiče nas na angažman prema siromasima i konačno prema riječima sv. Augustina to je sakrament pobožnosti

znak jedinstva i veza ljubavi“, kazao je u svojoj propovijedi nadbiskup Hoser.

Nadbiskup Hoser oprao je noge apostolima, koje su predstavljali vjernici različitih poziva i poslanja iz međugorske župe i međugorskih zajednica, a među tom dvanaestoricom bio je i međugorski župnik fra Marinko Šakota.

Na Veliki petak u Međugorju je na Križevcu bio i tradicionalni križni put. Od ranih jutarnjih sati vjernici su organizirano po jezičnim skupinama isli na Križevac moleći križni put. Međugorski župnik fra Marinko Šakota predvodio je u 11 sati molitvu na hrvatskom jeziku za brojne župljane i hodočasnike. Navečer je bilo ljubljenje križa, a obrede Velikog petka u međugorskoj crkvi sv. Jakova predvodio je fra Zvonimir Pavičić.

Apostolski vizitator za župu Međugorje nadbiskup Henryk Hoser, uz koncelebraciju 48 svećenika, predvodio je obrede Vazmenoga bdjenja 20. travnja u župnoj crkvi sv. Jakova, čime je zaključeno Vazmeno trodnevљe i započeta proslava uskrsnuća Gospodinova.

Mons. Hoser u svojoj propovijedi naglasio je kako je liturgija koju slavimo večeras vrhunac svih liturgijskih slavlja tijekom cijele godine.

„Već dvoje tisuće godina nema bolje vijesti od ove. Isus uskrsli, Sin Božji, traži nas tamo gdje jesmo. Ne boji se prići nam. Dotaknuti nas u dubini srca i izvući nas gore – u puninu života. To se čudo događa svakoga dana ovdje u Međugorju. Vraćamo se milosti svojega krštenja i postajemo sposobni širiti vjeru Crkve i odlučno krenuti putem spasenja i svetosti“, rekao je mons. Hoser dodajući kako je sveti papa Ivan Pavao II. 2000. godine uveo u prvu nedjelju poslije Uskrsa blagdan Božjeg milosrđa „kao najveći plod Njegove smrti i uskrsnuća“.

Nadbiskup Hoser za Uskrs je svima poželio da žive radost uskrsnuća uvijek i posvuda.

„Za kršćanina, pravog Gospodinova učenika, ne postoje beznadne situacije, jer Isus Krist središte je svemira i povijesti. On je središte našega postojanja i našega života“, zaključio je mons. Henryk Hoser.

U Međugorju svečano proslavljen Uskrs – svetkovina Kristova uskrsnuća. Svečanu svetu misu u 11 sati predslavio je fra Ivan Dugandžić, pred tisućama župljana, te stranih i domaćih hodočasnika. Nakon svete mise uslijedilo je tradicionalno čestitanje na temeljima stare župne crkve, a misno slavlje u 18 sati predslavio je fra Ante Kutleša.

Humanitarnu akciju za župe kod Bugojna

Udruga Marijine ruke uspješno je organizirala humanitarnu akciju za dvije župe kod Bugojna. Zajedno sa župljanimi Međugorja prikupljali su pomoć za župu Srca Marijina Skopalska Gračanica i župu svetog Ilike proroka u Kandiji u hrani, odjeći i pelenama.

Iz Udruge su danima skupljali donacije, a onda su na kraju ove uspješne akcije sve to, čak trinaest palata, odvezli za ove dvije župe kod Bugojna, a udruga Marijine ruke nastavlja sa svojim humanitarnim djelovanjem.

Statistike za travanj 2019.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 158 000

Broj svećenika koncelebranata: 2 740 (91 dnevno)

ICMM na Sajmu u Mostaru

Predstavljeno izdavaštvo, Glasnik mira, međunarodne duhovne obnove, radijski program, Studio 3...

Više od 700 izlagača iz tridesetak zemalja predstavilo se u travnju na Sajmu gospodarstva u Mostaru. Zemlja partner bila je Kina, a na ovogodišnjem, 22. izdanju Mostarskog sajma, po prvi put predstavio se i Informativni centar Mir Međugorje.

Podupirateljstvo, izdavaštvo, Glasnik mira, radijski program, Studio 3, međunarodne duhovne obnove... samo je dio onoga što smo predstavili našim poslovnim partnerima, prijateljima i podupirateljima, kao i slušateljima, čitateljima i gledateljima na ovoj manifestaciji.

Naš stand bio je u paviljonu 2, u

prostoru Sajma knjiga, koji je jedna od brojnih podsajamskih manifestacija. Uz najznačajnije izdavače iz regije i mi smo predstavili svoja izdanja – veliki broj naslova međugorske, ali i općenito duhovne tematike nakladnika Informativni centar Mir Međugorje.

Uz najnovija izdanja naše nakladničke kuće, posjetitelje našeg štanda dočekala je i nagradna igra, a u kojoj smo naše slušatelje podupiratelje vodili u Lourdes te brojni drugi zanimljivi sadržaji.

Brojni prateći sadržaji učinili su ovu manifestaciju magnetom koji privlači izlagace i goste iz cijelog svijeta pa je i ove godine kroz Mostar prošlo više od pedeset tisuća ljudi.

Svibanj

Svibanj je cvijet koji će s vremenom donijeti plod.

Ni ploda ne bi bilo da nije svibnja i cvjetanja.

I vjera treba rađati plodovima.

No, i za vjeru je važno da postoji „svibanj“, cvjetanje, radost, divljenje, zahvaljivanje – molitva.

Kao što je svibanj za prirodu, tako je molitva za vjeru.

Molitva je buđenje i cvjetanje vjere.

Ljudi iz cijelog svijeta to doživljavaju u Međugorju.

Međugorje je svibanj u Crkvi.

Tu se vjera budi, klija i cvjeta.

Tu Majka živoga Boga uči svoju djecu moliti srcem kako bi se srce probudilo.

U srcu je mogućnost ljubavi, ali ljubav nije uvijek probudena.

Moliti srcem znači otvarati se Božjoj ljubavi kako bi se u srcu probudila ljubav.

I kako bi probudena ljubav poticala na djela iz ljubavi.

Vjeru je potrebno hraniti molitvom jer molitva pomaže da vjera prijeđe u tijelo i krv, da postane osobna vjera i da osoba živi iz vjere - iz pouzdanja u Gospodina.

Svibanj je mjesec u kojem se moli krunica (ružarij).

Riječi krunica i ružarij imaju korijene u cvjetu ruže, u vijencu (kruni) od 150 ruža za Gospu.

Smisao molitve krunice je da u srcu bude svibanj.

A dobra djela?

Ona su plod cvjetanja.

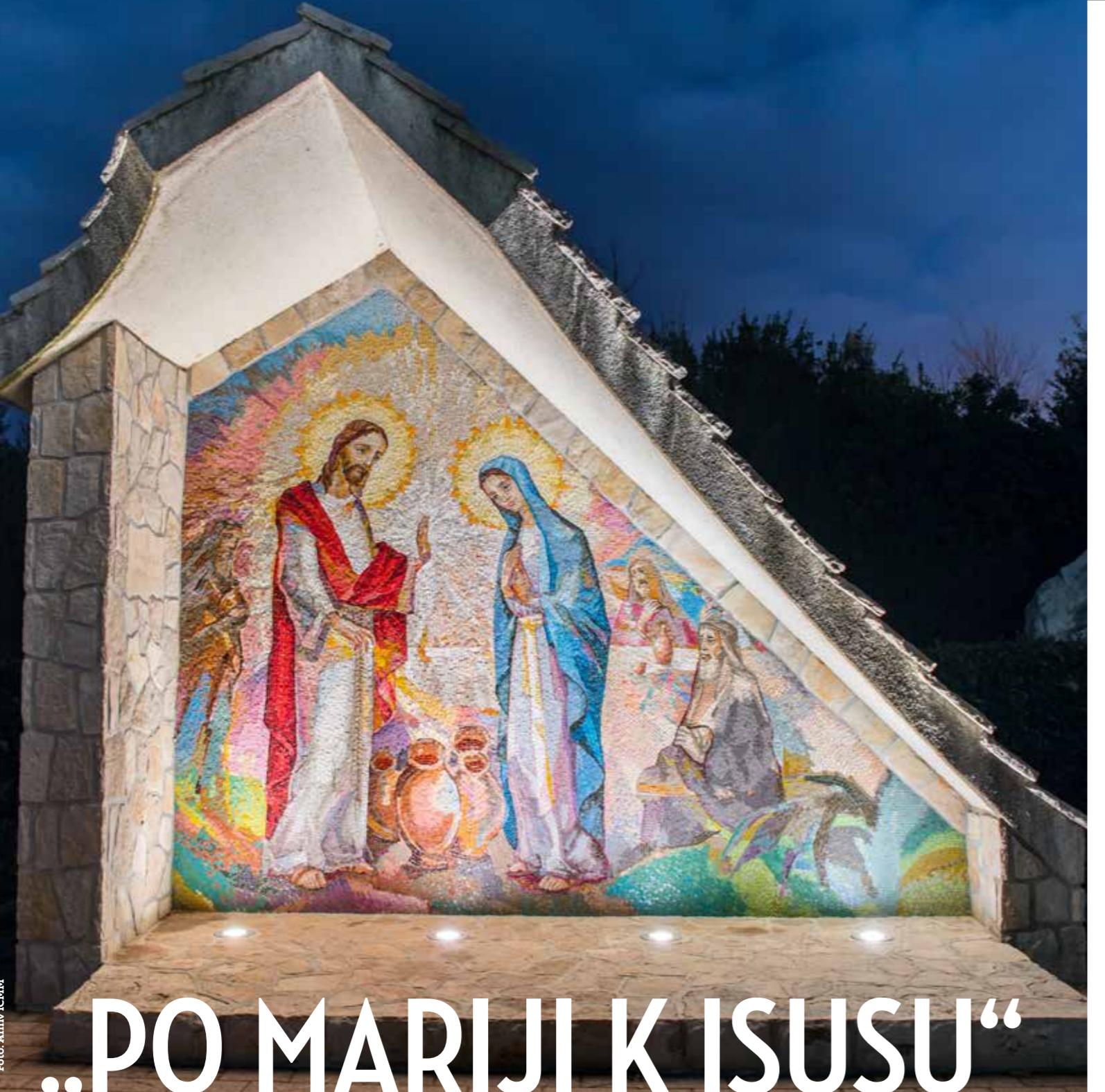

Foto: Arhiv ICMM

„PO MARIJI K ISUSU“

Za mene je svibanj poseban mjesec. Kao da sva ljepota proljeća dođe do izražaja upravo u svibnju. Priroda se već sva probudi, dani su duži, a i ljudi nekako živnu. Neka od naše djece rođena su u svibnju, pa je i to razlog zašto volim taj mjesec u godini. Prisjetim se poroda kao velikih događaja u našoj obitelji po kojima je Bog snažno progovarao i po kojima je mijenjao naša srca. Dva sveca koja posebno volim obilježio je svibanj. Kardinal Stepinac rođen je, a blaženi Ivan Merz umro u svibnju. Ono što me najviše raduje u svibnju jest Gospina prisutnost. To je njezin mjesec i gotovo je opipljiva ako joj pokloniš vrijeme u krunici.

MIRTA MILETIĆ

LJEPOTA SVIBNJA POSVEĆENOG MARIJI POTAKLA ME NA RAZMIŠLJANJE O SVECIMA I NJIHOVU ODNOŠU PREMA BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI. Nisam upoznala niti jednog sveca koji nije posebno ljubio Gospu. Ona je bila njihov putak prema Isusu. Od nje su učili poniznost, dosljednost i hrabrost. Kardinal Stepinac se za vrijeme služenja vojnog roka u Rijeci često penjao uz 561 stubu do svetišta Majke Božje na Trsatu, dok su njegovi kolege odlazili u javne kuće ili tražili slične zabave. Tako je sačuvao čistoću tijela i duše. Na talijanskom je bojištu uvijek uz sebe imao Gospinu svetu sličicu, a u Krašiću je umro pod slikom Blažene Djevice Marije koja se nalazila iznad njegova kreveta. Za njega zasigurno možemo reći kako je cijelim bićem živio geslo: „Po Mariji k Isusu.“

Zanimljiva je i njegova okružnica *O štovanju Blažene djevice Marije* iz 1944. godine u kojoj kaže: *Dok god u čovjeku kuca srce, znak je da još živi. A dok god se čovjek sjeca Blažene Djevice Marije znak je da još živi duhovnim životom. I što je češće zaziva, znak je sve dublje duhovnog života. Pravi katolik ne će nikada zaboraviti onoga časa pod križem kad nam je Isus Krist dao Blaženu Djevicu za majku: 'Sinko evo ti majke!' Pravi će je katolik svaki dan zazivati kao majku onim riječima himna: 'Majkom se pokaži, molbe nam prikaži, Onom rad nas što je, posto dijete twoje!'*

Blaženi Alojzije Stepinac u nastavku na vrlo slikoviti način daje prikaz štovanja Blažene Djevice Marije upravo u mjesecu svibnju. *Kako je lijepo vidjeti u mjesecu svibnju, kad se u kući nalazi okićena slika Majke Božje ili kad pobožni katolici pale pred njom kroz čitavu noć svjetlo, da joj na taj način iskažu svoje štovanje kroz mjesec koji je Njoj posvećen. I kako je lijep kršćanski katolički običaj kad vjernici nose trajno sliku Marijinu uza se u obliku medaljice na vratu! Kolikima je već takva medaljica spasila život tijela, a kolikima, što je još važnije, život duše! Pitat ćete, zašto toliko naglašujemo štovanje Majke Božje?* *Odgovaramo, zato, jer u Njoj vidimo najveću nadu u ovim strašnim vremenima, pomoći u strašnim danima koji će doći i koji su došli na svijet.*

Jednom zgodom je rekao župniku Vranekoviću: *Sine moj, Kristu sam povjeravao sve. U središtu bijaše sv. misa, za koju bih se pripremao jutarnjim razmatranjima Božje rijeći. Nakon Mise*

bih zahvaljivao Bogu, a i tijekom dana sam nastojao što češće biti u Božjoj prisutnosti. Nekada bi mi pošlo za rukom izmoliti dnevno sve tri krunice: radosnu, žalosnu i slavnu. I vjernike sam naučavao da Gospinu krunicu pobožno mole u svojim obiteljima, jer ako bi im ona postala dnevna molitva, nestalo bi brzo svih nevolja, koje danas muče tolike naše obitelji.

U SVAKOM DJELU KOJE RADIMO POTREBNO JE GLEDATI NA BLAŽENU DJEVICU MARIJU KAO NA SAVRŠENI UZOR SVAKE KRJEPOSTI I SVETOSTI. POTREBNO JE PRI SVAKOM ČINU PROMATRATI I RAZMIŠLJATI KAKO BI TO NAPRAVILA NAŠA NEBESKA MAJKA ILI KAKO BI GA UČINILA, DA JE NA NAŠEM MJESTU. VALJA ČESTO RAZMIŠLJATI O NJEZINIM KRJEPOSTIMA. PONIZNOST, ČISTOĆA, PREDANOST...

nemaju stvarnu vrijednost i ne koriste nam u postizanju svetosti? A na svetost smo pozvani!

Mjesec u kojem se nalazimo odlična je prigoda za preispitivanje našeg odnosa prema nebeskoj Majci, ali i za poduzimanje konkretnih koraka. Učeći od svetaca i blaženika, možemo prepoznati i nekoliko praktičnih savjeta kako u našem životu oživotvoriti ono isto geslo: „Po Mariji k Isusu“:

1. Molite krunicu svaki dan

Molitvu krunice možete uvesti kao zajedničku obiteljsku molitvu ili je možete moliti sami. Dok putujete na posao, radite kućanske poslove ili hodate ulicom. Neka vam dan bude prožet krunicom. Na taj način će vaše misli i djela biti fokusirane na Vječnost!

2. Napravite posvetu Bezgrešnoj

Posvetite svoju obitelj i sebe Bezgrešnoj. Posvećujući sebe i svoju obitelj, stavljate se u Njenu zaštitu. Ona na taj način ulazi u vaše živote, računa s vama i preoblikuje vaše živote.

3. Sve raditi s Marijom

U svakom djelu koje radimo potrebno je gledati na Blaženu Djesticu Mariju kao na savršeni uzor svake krjeposti i svetosti. Potrebno je pri svakom činu promatrati i razmišljati kako bi to napravila naša nebeska Majka ili kako bi ga učinila, da je na našem mjestu. Valja često razmišljati o njenim krjepostima. Poniznost, čistoća, predanost...

4. Prikažite Gospu male žrtvice tijekom dana

Naš dan je prepun prigoda koje nam mogu poslužiti za osobnu izgradnju i posvećenje. Nepredviđene situacije, neugodni ljudi koje susrećemo, protivštine na koje nailazimo, nepravda koju doživljavamo, svojevoljno odricanje od hrane, odricanje od ogovaranja i loših misli. Sve navedeno možemo prikazati Blaženoj Djesticu Mariji kao dar, kao naš doprinos u širenju Radosne vijesti. Prikažimo to na njezine nakane! To je jako veseli!

5. Staviti Gospinu sliku ili kip na vidljivo mjesto u svom domu

Volimo imati slike dragih osoba u našem domu. Te nas slike podsjećaju na ljubav i privrženost koju osjećamo prema njima. Slika je znak, podsjetnik. Tako je i s našom nebeskom Majkom. Ne vidimo je tjelesnim očima, ali nas Njezina slika ili kip podsjeća na Njezinu prisutnost. Podsjeća nas da postoji.

MJESEC U KOJEM SE NALAZIMO ODLIČNA JE PRIGODA ZA PREISPITIVANJE NAŠEG ODNOSA PREMA NEBESKOJ MAJCI, ALI I ZA PODUZIMANJE KONKRETNIH KORAKA. UČEĆI OD SVETACA I BLAŽENIKA, MOŽEMO PREPOZNATI I NEKOLIKO PRAKTIČNIH SAVJETA KAKO U NAŠEM ŽIVOTU OŽIVOTVORITI ONO ISTO GESLO: 'PO MARIJI K ISUSU.'

LAKO JE OBNOVITI KAMEN, ALI KAKO OBNOVITI ČOVJEKA?

KREŠIMIR
MILETIĆ

Katedrala Notre-Dame, posvećena Blaženoj Djevici Mariji, remek-djelo gotičke arhitekture, stoljećima je s otoka na Seini odoljevala vremenu, ali i čovjeku i svemu onome što je čovjek u različitim vremenima i naraštajima bio sposoban biti i činiti. Nadživjela je 80 kraljeva, dvojicu careva, pet republika i dva svjetska rata.

Zasigurno najveće oskrvnuće je doživjela tijekom Francuske revolucije, upravo u vrijeme kada je taj isti čovjek slavio nekakvo unutarnje

oslobodenje, bratstvo i jednakost, te je u ime tih 'vrijednosti' bila opljačkana i gotovo uništena. Ne znam je li bilo moguće na bolesniji i gnujsniji način oskrvnuti ona predivna originalna zvona, koja su inspirirala i čuveni roman Victora Huga, od kojih su 'prosvjetitelji' i 'osloboditelji čovjeka' dali izliti topovske kugle.

Kako se polako mijenjao taj čovjek, nekad kršćanin – danas uglavnom paganin – tako se i mijenjala prvočna ideja i svrha same građevine. Od mesta divljjenja Stvoritelju, molitve

i slavljenja svete mise, taj 'čovjek Evropljanin – paganin' je polako počeo više pažnje posvećivati samom kamenu, arhitekturi i onome što su prvotni graditelji željeli izgraditi tek kao putokaz prema onome najvažnijem, onome radi čega su i krenuli uopće graditi ovu građevinu.

Ne, nije građena kao muzej ili spomenik. Nije građena niti kao pozadina za selfije ili simbol ovoga ili onoga u Francuskoj povijesti. Građena je kao posveta Blaženoj Djevici Mariji u vrijeme kad je u puku bila živa i

vjera i svijest o ulozi koju Blažena Djevica Marija ima u Božjem planu spasenja čovječanstva.

I svakim ugrađenim kamenom, kipićem ili vitrajem, prikazima otajstava Isusova života je pričala i navještala tadašnjem puku koji nije znao čitati, ali je preko umjetničkih djela mogao 'procitati' i razumjeti ono najvažnije. Ona je svakim detaljem usmjeravala pogled prema Isusu Kristu.

I svega se zaista nagledala kroz ova stoljeća. Možda je i sama, uvidjevši kako postaje sve više tek nekakav spomenik kulture u kojem se za ulaznicu može razgledavati arhitektonska i umjetnička dostignuća, a sve manje ono radi čega su uopće i napravljena – odlučila samozapaliti.

I možda je ovim plamenom i izgaranjem, toliko šokantnim da je u trenu obišlo cijeli svijet, održala i svoju najsnažniju propovijed o tom čovjeku danas. U što se pretvorio. I kao da je vrinsula za obnovom onoga radi čega je i prvotno građena. A nije građena da bude muzej ili spomenik kulture.

Građena je da bude mjesto divljenja Stvoritelju – a ne arhitektima i umjetnicima, divljenja Darovatelju – a ne daru, Stvoritelju, a ne stvorenom, mjesto molitve i slavljenja kršćanskih sakramenata, mjesto susreta s Kristom i Blaženom Djevicom Marijom.

Kao vjernici i ovaj događaj možemo doživjeti kao svojevrsan ispit savjesti. Znamo li čitati znakove vremena? U posljednjih 10 mjeseci u Francuskoj

**Ondje gdje je utihnula molitva,
gdje nema žrtve, posta, gdje se ne
žive sakramenti – ondje je logičan
slijed događaja da vjera iščeza
iz naroda, da su crkve prazne,
a društvo sve više prihvata
protukršćanske zakone i stilove
života. Ono svjetovno i ono što se
protivi čovjeku brzo istisne ono
Božje i ono što čovjeka izgrađuje.**

je, uz Notre Dame, zapaljeno još 10 kršćanskih katedrala i crkvi. Sve to ne bi niti primjetili da mediji nisu s tolikim intenzitetom popratili požar koji je zahvatio Notre Dame. Što se to događa i je li sve to tek slučajnost?

Činjenica je da su svi ovi događaji prigoda da promislimo o našem odnosu prema vjeri, prema Isusu Kristu, prema svemu onome što je dio našeg kršćanskog nasljeđa i kulture. Ne uzimamo li toliko toga zdravo za gotovo? Kako razumjeti činjenicu da se upravo Europa, koja je svojevremeno bila rasadnik svetosti i mjesto odakle su u svijet polazili toliki misionari navještati Krista, toliko udaljila od Boga? I kako razumjeti da je tolikim kršćanima ohladnjela ljubav prema Isusu, postala dio folklora i tradicije, bez stvarnih životnih sadržaja? Da su diljem Europe crkve prazne, a mnoge od njih se iznajmljuju kao muzeji i prostori za različite evenete?

Ondje gdje je utihnula molitva, gdje nema žrtve, posta, gdje se ne žive sakramenti – ondje je logičan slijed događaja da vjera iščeza iz naroda, da su crkve prazne, a društvo sve više prihvata protukršćanske zakone i stilove života. Ono svjetovno i ono što se protivi čovjeku brzo istisne ono Božje i ono što čovjeka izgrađuje.

Zato je važno sve ove događaje razumjeti i kao poziv na novu evangelizaciju. Potrebno se vratiti Kristu. Potrebno je re-evangelizirati Europu. Crkva je mistično tijelo Kristovo. Širom svijeta mnogi kršćani proživljavaju progonstvo. Od svih vjerskih zajednica na svijetu

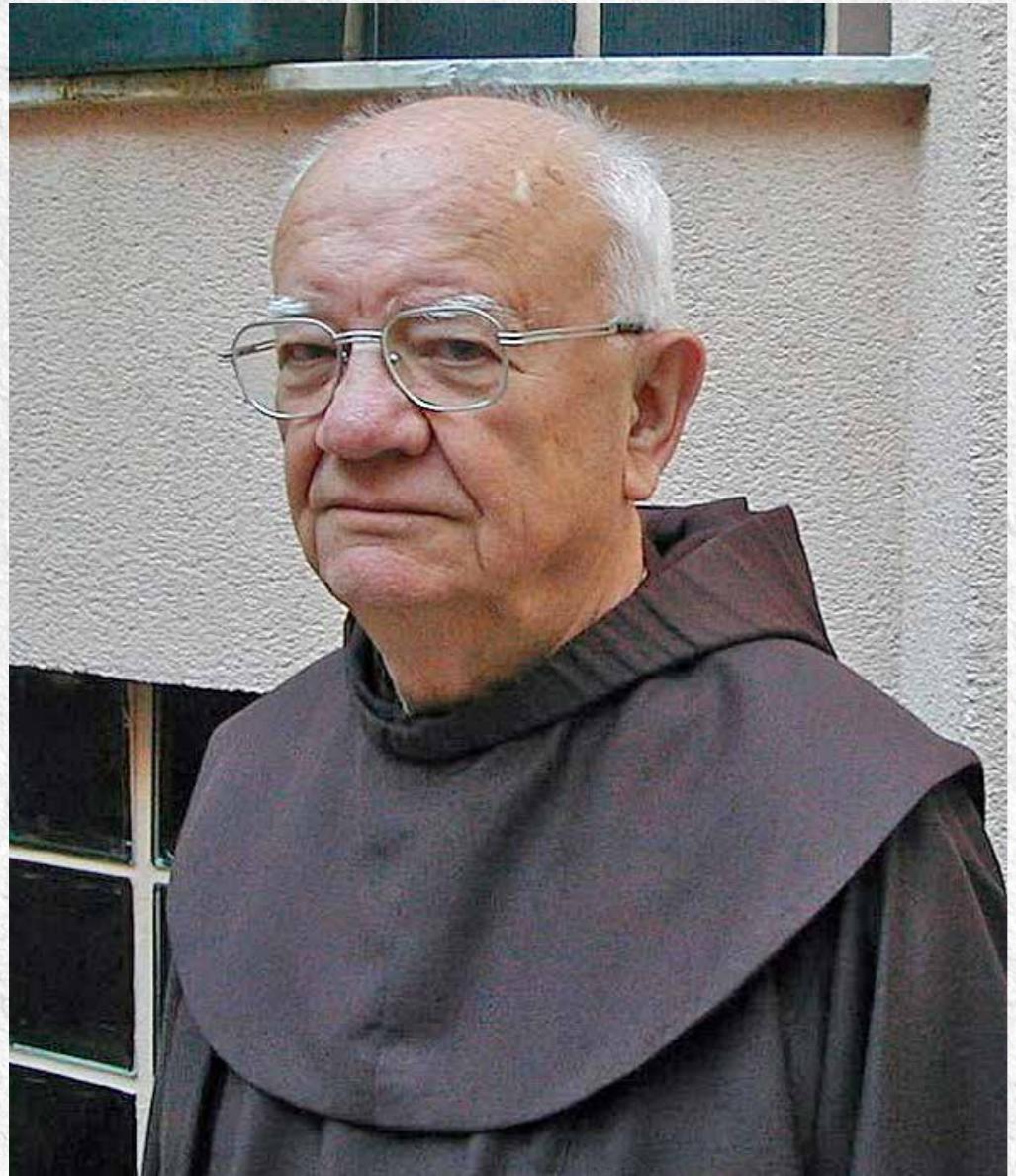
kršćani su najviše progonjena i najdiskriminiranija vjerska zajednica. Kršćani su u više od 60 zemalja suočeni s progonom od svojih vlasti ili okolnih susjeda jednostavno zbog svoje vjere u Isusa Krista. U ovim zemljama ukupno 245 milijuna kršćana doživjava visoke razine progona.

U 12 od 15 država gdje je zabilježena najviša razina progona dominantna religija je Islam (Afganistan, Somalija, Libija, Pakistan, Sudan, Yemen, Iran, Sirija, Nigerija, Irak, Maldivi, Saudijska Arabija), a podatci govore da je ovaj trend istovjetan u 26 od 40 država država gdje je zabilježena najviša razina progona. Više od 20 milijuna [kineskih] kršćana doživjelo je prošle godine progon i predviđa da će taj broj porasti na 50 milijuna 2019. godine.

Sve nas ovo podsjeća da je dar vjere koji smo primili plaćen izrazito visokom cijenom. Krvlju Isusa Krista, krvlju tolikih mučenika koji su bili sjeme kršćanstva diljem svijeta. Zato trebamo krenuti od nas samih i jednostavnog ispita savjesti. Činim li zaista sve što je u mojoj moći da pomažem Kristu svojim osobnim životom, primjerom, svjedočanstvom i sudjelovanjem u pastoralu izgraditi crkvu? Ili pronalazim svakojake razloge i opravdanja da to ne činim? Eno, najavili su mnogi kako će pomoći obnovu katedrale Notre Dame. Zaista, lako je obnoviti kamenje. Ali valja obnoviti čovjeka. A ne bude li obnove žive vjere, malo će vajde biti od obnove građevina kao uspomena na vjeru koja je nekoć bila živa u srcima ljudi.

Katedrala Notre-Dame, posvećena Blaženoj Djevici Mariji, remek-djelo gotičke arhitekture, stoljećima je s otoka na Seini odoljevala vremenu, ali i čovjeku i svemu onome što je čovjek u različitim vremenima i naraštajima bio sposoban biti i činiti. Nadživjela je 80 kraljeva, dvojicu careva, pet republika i dva svjetska rata.

Zasigurno najveće oskrvnuće je doživjela tijekom Francuske revolucije, upravo u vrijeme kada je taj isti čovjek slavio nekakvo unutarnje

fra Bazilije Pandžić

U utorak 16. travnja u samostanu na Humcu, u 102. godini života, 84. godini redovništva i 78. godini svećeništva, okrijepljen svetim sakramentima umro je fra Bazilije Pandžić. Misa zadušnica služena je u srijedu 17. travnja u samostanskoj crkvi na Humcu, a potom je sprovodne obrede i ukop na Novom groblju na Humcu predvodio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Miljenko Šteko.

Stjepan (fra Bazilije) Pandžić rođen je 30. siječnja 1918. godine u Drinovcima. U rodnom mjestu završava 1929. pučku školu, a klasičnu gimnaziju na Širokom Brijegu 1938. godine. Filozofsko-teološki studij (1938. – 1942.) pohađa

u Mostaru, a nastavlja u Rimu na Sveučilištu Antonianum, gdje doktorira 1945. godine na povijesnom odjelu. Na Vatikanskoj školi za arhivistiku, paleografiju i diplomatiku, pri Vatikanskom tajnom arhivu, 1947. godine stječe titulu palaeografus et archivarius. Nakon toga na Rimskom državnom sveučilištu Sapienza, studij književnosti – odjel za islamske znanosti (arapski, perzijski i turski) postiže 1951. godine novi doktorat. Franjevački habit obukao je 1937. godine na Humcu, svećane zavjete položio 1939. u Mostaru, gdje je i zareden za svećenika 1941. godine. Od 1947. godine vodi i sređuje Generalni arhiv Franjevačkog reda u Rimu i na toj službi ostaje 38 godina, sve do 1985. Još desetak godina, s kraćim povratcima u Mostar, boravi i djeluje u Rimu, a onda se 1995. godine vraća u samostan Hercegovačke franjevačke provincije u zagrebačkoj Dubravi. Nakon skoro osamdeset godina, u ljetu 2016., dolazi u samostan na Humac u Hercegovini gdje je umro na Veliki utorak 16. travnja.

Fra Bazilije je bio veliki znanstvenik, molio je Boga i u tišini i skromnosti živio do kraja svoje svećeništvo i franjevaštvo. Kao arhivar sudjelovao je na brojnim međunarodnim kongresima arhivara, suradivao u njihovim časopisima, a biran je i u upravu strukovne udruge. Sav znanstveni rad fra Bazilija Pandžića temelji se na istraživanju u raznim vatikanским arhivima. Objavio je dvadeset i jednu znanstvenu i dvije knjige sjećanja, stotine znanstvenih i stručnih rasprava, te brojne članke u različitim novinama i časopisima. Pisao je uglavnom na hrvatskom, latinskom i talijanskom jeziku, a poneke i na engleskom, francuskom, njemačkom i španjolskom. Poznavao je 12 jezika. Knjige i rasprave objavljivane su mu u raznim zemljama: Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Vatikanu, Italiji, Španjolskoj, Njemačkoj, Argentini, SAD-u, Francuskoj, Švicarskoj, Austriji i Poljskoj. Objavio je dva monumentalna sveska važna za opću povijest Franjevačkog reda. Suradivao je kao vanjski ekspert Kongregacije za proglašenje svetaca za vrijeme nekoliko papa i objavio tri tzv. pozicije (positio), povjesno-kritičko izdanje o životu i djelovanju pojedinih osoba, između ostalih i o bl. Nikoli Taveliću na temelju čega ga je papa Pavao VI. proglašio svetim. Jedan je od utemeljitelja i urednika naklade ZIRAL (1970.), koja je prije konačnog preseljenja u Mostar djelovala u inozemstvu, a bio je i suosnivač Hrvatskog povijesnog instituta u Rimu. I nakon povratka u domovinu, u kasnim devedesetim godinama života, fra Bazilije je nastavio svoj znanstveno-istraživački rad, suradivao je u raznim zbornicima i časopisima, te objavljivao nekoliko knjiga i rasprava, između ostalih i tri sveska Acta Franciscana Herzegovinae, te Hercegovački franjevcii. Objavljena su Sabrana djela fra Bazilija Stjepana Pandžića (DVD – ROM) gdje su presnimljeni svi njegovi znanstveni radovi na oko 10.000 (deset tisuća) stranica uz brojne studije i 22 monografije, kao i potpuna bibliografija, brojni novinski članci i životopis. Dva Zbornika radova su objavljena fra Baziliju u čast.

Foto: www.ikm.hkpm.hr

fra Mario Crvenka

Fra Mario Crvenka, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, okrijepljen svetim sakramentima blago je u Gospodinu preminuo u bolnici u Novom Marofu u petak 26. travnja 2019. godine u 75. godini života, 55. redovništva i 50. svećeništva.

Fra Mario Vladimir Crvenka rođen je 26. rujna 1944. godine u Martinu župa Našice, od oca Antuna i majke Slavice r. Ressler. U Našicama je polazio osnovnu školu i gimnaziju. U Franjevački red, u novicijat, ušao je u 27. ožujka 1965. godine. Nakon godine novicijata, 28. ožujka 1966. godine položio je prve redovničke zavjete. Svećane redovničke zavjete položio je 23. ožujka 1969. godine. U Rijeci i Schwazu (Austrija) studirao je filozofiju i teologiju, a za svećenika je zareden 21. ožujka 1970. godine u Donjoj Pulji, u Gradišću u Austriji. Studirao je biologiju u Innsbrucku i 1977. doktorirao na području prirodnih znanosti, biokemijske znanosti. Više od trideset godina službovao je na župama u Njemačkoj, te u samostanima u Slavonskom Brodu i Varaždinu. Svećenik, autor pisane riječi, pjesnik i prirodoslovac. Bio je vitez Svetoga Groba.

Objavljivao je članke i kolumnе u Glasniku mira, Katoličkom tjedniku, u časopisu Posavska Hrvatska, Brodskom vjesniku...

Ljubitelj je i pisac japanskih književnih formi. Njegova izabrana haiku djela zastupljena su u Antologiji hrvatskog haiku pjesništva 1996.-2007. Nepokojeno nebo urednice Đurđe Vukelić-Rožić. Pisao je knjige s područja prirodoslovlja i teologije, te dvojezičnu (njemačku i hrvatsku) liriku. Nadahnute mu je u životu bila sv. Edith Stein. Njegov književni opus obilježen je naglašenim filozofiskim i duhovnim diskursom, te djetinjstvom u rodnoj Slavoniji.

Foto: www.ikm.hkpm.hr

Utječem se tebi, Majko

Utječem se tebi, Majko
Hvatam se za tvoje nebeske skute
Skrivam se u naborima
od pogleda progonitelja
Ja, maleno dijeto otplasno
na opasni put
Sa zavežljajem u ruci
kroz ovu suznu dolinu
Silno uzdrhtala srca
Od straha koji me gutao
hladnokrvno i bez suviše teka

Zaogrnila si me svojim plaštem, Majko
Promatram te krišom dok lebdiš
opirući se gravitaciji
Jedeš jednom dnevno a katkad i rjeđe
Spavaš bez pokrivača i
predano čezneš za onostranim
Ne možeš se otresti želje
za nebeskim dverima
Jedine žudnje koju redovito isповijedaš

Utječem se tebi, Majko
Kao preteći svih bosonogih žena
odlučnih prešutjeti ostatak života
Zatvarajući se u samostane
dotaknute pozivom
potpuno neshvatljivim
Za turiste koji vrebaju
na pokret iza tvrdih zidina
Ovisnica o blaženstvu molitve
bez osjećaja za opipljivi svijet
I kolajuću energiju naše tjelesnosti

Foto: Arhiv ICM

Kao što si i ti, Majko
Primila mene u svoje skute
Kao zagovornica svih na muku osuđenih
Učeći me da sam tvoje ljubljeno dijete
Koje će zalogom mira tvojeg jedinca
Pobijediti sve krvnike s oštrim sjećivima
Kojima treba moja odrubljena glava

Kao što si ti ne trepuvši, Majko
Pregazila zmiju na kojoj stojiš
Svojim nježnim bosim stopalima
Pokazujući da ti ni za to ne treba obuća
Bez koje koračaš ovim svijetom
Iz rajске visine pretočena u kip
koji mi je svjetlucao iznad uzglavlja
Dok sam tonula u san
u svojoj dječjoj postelji

Davorka Jurčević-Čerkez

Romano Guardini o Isusu Kristu

JEDINCATOST I NEPONOVLJIVOST KRISTOVA LIKA I OSOBE

Foto: Romano Guardini © Katholische Akademie in Bayern

Uz bok bl. Newmanu može se staviti u 20. stoljeću njemački teolog i filozof, svećenik Romano Guardini, osoba koja je možda najsnažnije impregnirala katoličku misao u Europi do Sabora, a snažno je djelovao i na saborske oce i teologe svojim promišljanjima o svetoj liturgiji, Crkvi, objavi, Isusu Kristu.

KAO MALO TKO GUARDINI JE CIJELOGA ŽIVOTA PROMIŠLJAO LIK I OSOBU ISUSA KRISTA. On se stalno pita i pita: Gdje pronaći Isusa? Odgovor je jednoznačan: U Novome zavjetu! U cjelovitom Novom zavjetu, ne samo u nekim njegovim dijelovima. Od prve zabilježena *logiona* (Isusove izreke) o Isusu pa do Knjige Otkrivenja. U Novom zavjetu ali samo u okviru i prostoru Crkve i predaje. Isusa ne ćemo otkriti niti vidjeti u egzegetskim raščlambama pisanih evanđelja, tražeći nekakve „izvore“, skidajući ili poput luka ljušteći dio po dio u evanđeljima, cjepljući i fragmentirajući cjelinu. Cjelokupnost Novoga zavjeta svjedoči o Isusu Kristu, a ne samo neki njegovi dijelovi, kako bi htjeli neki suvremeni egzegezi.

Naime, zbiljnost, osobu i pojavnost Isusa Krista posreduju nam apostoli, njihovo sjećanje i njihova riječ natopljena Duhom Svetim. Svi apostoli ali i evanđelisti, bez razlike. I Marko kao i Ivan. Autentičnost Isusova lika ne umanjuje se činjenicom da su neki spisi nastali krajem prvog stoljeća. Minulo razdoblje samo nudi priliku pod novim zrenicima i vidicima promatrati Kristov lik kakav izranja u spisima i vjeri Crkve. Otvaraju se novi pogledi i nove perspektive. Vrijeme te susret sa svijetom i poganstvom ponudilo je nove oblike naslijedovanja kao i nove bogoslužne oblike te iskustvo s tim jedinstvenim likom. *Lex orandi statuit legem credendi*. Ono što Crkva moli, što u bogoslužju slavi, to i vjeruje, poglavito u odnosu na Isusa Krista i njegovo otkupiteljsko djelo u svijetu.

LIK POTRESNE VELIČINE I NESHVATLJIVOSTI

S obzirom na historijsko-kritički pristup te tu egzegetsku metodu pristupa Isusovu liku Guardini je krajnje skeptičan i nepovjerljiv. On jasno veli: „Kad bi nam uspjelo gurnuti u stranu sveukupne izvještaje o Isusu te kad bi nam se posrečilo steći neposredni uvid i pogled na Isusa Krista, kakav je On bio na zemlji, tad promatraču ne bi došao ususret nekakav ‘obični’ povjesni Isus, nego lik potresne veličine i neshvatljivosti. Nepojmljiv! Napredak u prikazivanju Isusova lika ne predstavlja nikakav dodatak navjestitelja, nego je to stupnjeviti razvitak onoga što je ‘od samoga početka’ prisutno.“

Što su mogli zapravo shvatiti o Isusu te na kraju i znati o Isusu učenici koje je pozvao, obični ribari, ratari, neuki ljudi? Oni su bili uvijek zatečeni i iznenadivani novinama i neshvatljivostima Isusova liku. Trajno im je bio zagonetka, pitali su se: Pa tko je on? Odakle njemu ta sila da mu se pokoravaju vjetar, more, valovi? Oni ga jednostavno nisu mogli staviti u svoje postojeće kategorije. Kako potom siromašnim rječnikom i jezikom prikazati neizrecivo, nepojmljivo, u propovijedi, apostolskoj kerigmi ili pak na pergameni? Stoga su Guardiniju vodeći protestantski egzeget Bultmann i njegova metoda te suvremene egzegetske metode ostale krajnje nezanimljivima. Nikad se nije njima bavio niti je o Bultmannu i njegovoj školi bilo što (na)pisalo.

FRA TOMISLAV PERVAN

APOSTOLI - POSREDNICI ISUSA KRISTA

Apostoli govore prema svome sjećanju. Trebamo imati na umu, oni nisu privatne osobe, nego govore i navještaju u ime Crkve. Oni su Isusovi ovjerovljeni svjedoci. Oni su nositelji, stupovi i temelji Crkve. Oni tvore jezgrenicu Crkve, oni su Crkva. Oni su Crkva u svojoj prvoj, neposrednoj misiji samoga Krista i s autoritetom iskustva na Duhove, dakle, oni nose u sebi objavu od prvoga ‘*logiona*’ do Knjige Otkrivenja. Nemoguće je zanemariti apostole, nemoguće je doprijeti do Isusa onkraj njihova navještaja, doprijeti do nekakva „autentična“ Isusa mimo apostola i njihova svjedočanstva.

Autentični Isus je posredovan samo u apostolima i preko apostola. Djelo je to Duha Svetoga na Duhove i od vremena Duhova te u potonjim naraštajima. Nijeće li se to, nijeće se pojmom objave. Gleda li se na sve kao na potonje filozofske dodatke, metafizičke primjese helenističke filozofije, kršćanstvo se i Isusov lik gube i nestaju u magli.

Stoga treba jasno istaknuti: Kad bi nam uspjelo „prodrijeti do ‘izvornoga’, tj. još uvijek ne u apostolskim glavama ‘reflektiranog’, promišljanog Isusa Krista, dakle, još uvijek ne razrađenog u kerigmi i prihvaćenog u vjerničkom životu zajednica, tada bi On bio i zasjao u daleko snažnijem svjetlu, bio bi daleko silniji i neshvatljiviji od svih najsmionijih Pavlovih ili Ivanovih izričaja o Njemu“. Sve ljudsko pa tako i apostolsko daleko zaostaje za onom puninom koju nosi Isus kao osoba i pojava u sebi.

Apostoli nikad ne govore o Isusu više, nego uvijek manje od onoga što je i tko je Isus bio. Oni su uvijek u čudu nakon njegova riječi i znamenja koja je činio. U njih uvijek vlada zaprepaštenje, iznenadenje, stotine upitnika, tko li je taj lik, ta osoba, neobična pojava. Isusova je zbiljnost daleko silnija, moćnija, veća od onoga što nam nude spisi o njemu.

Što su kadri Isusovi učenici? Mogu samo svjedočiti osobu koja nadilazi sve njihove pojmove i umne kategorije, sve što mogu svojim sposobnostima shvatiti ili dokučiti. Kako je moguće ‘dohvatiti’ osobu koja u svakom pogledu izranja iz apostolskog navještaja kao nešto posebno, jedincato, neponovljivo u povijesti svijeta, u svakoj fazi novozavjetnoga navještaja? Bilo to u nastupima Isusa kao povijesne osobe, bilo to u apostolskom navještaju, kerigmi. U Isusovoj osobi stupa sami Bog u ovaj svijet tako da odnos prema toj osobi mora biti posve drukčiji nego prema bilo kojem umniku, mudracu ili religijskom učitelju. To je temeljno Guardinijevo ishodište.

ISUS NASPRAM BUDA I SOKRATA

Guardini u svom pokušaju uspoređivanja Isusa primjerice s Budom ili Sokratom ističe bitne razlike. Buda je „Prosvijetljeni“, „Probuđeni“, on je spoznao zakonitosti koje vladaju u svijetu, zakone egzistencije, skrivene drugim bićima, te bez njega nitko ne bi stekao spoznaju tog zakona ni tog puta otkupljenja. Međutim, načelno svatko može krenuti tim putem, zaputiti se putem jednoga Bude

Autentični Isus je posredovan samo u apostolima i preko apostola. Djelo je to Duha Svetoga na Duhove i od vremena Duhova te u potonjim naraštajima. Nijeće li se to, nijeće se pojavi objave. Gleda li se na sve kao na potonje filozofske dodatke, metafizičke primjese helenističke filozofije, kršćanstvo se i Isusov lik gube i nestaju u magli.

i doći do „prosvjetljenja“, jer Buda izgovara riječi koje svatko može izgovoriti kad dosegne njegov stupanj pročišćenja i prosvjetljenja.

Sokrat sve svoje sile usmjeruje da pouči svoje učenike logici i nauči ih otkrivati istinu. Ali u konačnici, Sokrat kao osoba ili pojava nije bitan, nije on toliko značajan, nego jedino istina koju otkriva drugima. Istina se ot-kriva, razotkriva, treba samo razgrnuti zastor (a-letheia). Metodom *majeutike*, primaljskom metodom.

Mojsije je, primjerice, Božji sluga i prijatelj Božji; on je posrednik između Boga i naroda, donosi zakon narodu, ali njegova osoba nije identična s porukom koju donosi narodu i koju

NOVINA I JEDINCATOST KOJA Pripada KRISTU I NJEGOVU BIĆU ODREĐUJE, DEFINIRA KRŠĆANSTVO. BOG JE U KRISTU STUPIO U OSOBNU BLIZINU SA SVIJETOM, O ČEMU DRUGE RELIGIJE NEMAJU POJMA. KRIST NE DONOSI U SVIJET NEŠTO RELIGIOZNO, „JER ON JE DOŠAO KAKO BI ČOVJEKU PODARIO ZAVRŠNICU BILO KOJE VRSTI ‘POBOŽNOSTI’ TE MU TIME, NA ZAVRŠNI NAČIN, DAO ONO ŠTO JE IZNAD SAMOGA ČOVJEKA I IZNAD STVARI. KRIST JE DOŠAO NE SAMO DA ČOVJEKA OSLOBODI OD ZLA, NEGDA GA LIŠI I ONOGA LJUDSKI-DOBROGA. NE SAMO OD BEZBOŽNOSTI, NEGDA GA OTKUPI I OSLOBODI I OD ČISTO LJUDSKE POBOŽNOSTI“.

navješta i donosi narodu. Isto vrijedi za starozavjetne proroke. Oni izgovaraju Božje riječi. Riječ koju izgovore neovisna je o njihovoj osobi. U Isusu imamo drukčiji odnos, Isus je u osobi Božja Riječ. Bog proroke u određenom trenutku njihova života i povijesti poziva i oni su svjesni da su samo poslanici i ništa više. Tako i Kristovi apostoli. Oni su prožeti svješću da njihov navještaj nosi u sebi specifičnu spasenjsku težinu, ali na bit njihove egzistencije spada da navještaju nešto što daleko nadmašuje i nadilazi njihovo biće i njihove sposobnosti. Navještaju Isusa koji je u osobi kraljevstvo Božje. Netko Drugi vuče konce i 'režira' stvari.

Isusovo značenje nije u onome što govori ili što čini, što se s njim događa, nego što on zapravo jest. Ne kako i što on o Bogu govori, nego na koji je način Bog prisutan u njemu i preko njega. Nije on ondje gdje je pobožnost, nego ondje prema kome ona smjera, prema Ocu. Sve što Isus jest, nalazi se i počiva u onome što on jest od Oca iz kojega se rađa.

S Isusom, dakle, stvari posve drukčije stoje. Nije on nikav mit, nego čista povijest. Njegova povijesna pojavnost drukčija je u ovome svijetu od naše pojavnosti. On je došao i otisao, znao je odakle je i kamo ide. On nosi u sebi puninu Božje spoznaje; on zna da zna više od ostalih. Ako je Sokrat izrekao „znam da ne znam“, za Isusa vrijedi „znam da znam!“ On ima znanje, puninu znanja o Bogu i čovjeku. Zna na drukčiji način od nas, jer je on samo zrenje Boga. Živa kontemplacija, živi Božji bitak među nama. Govori rječnikom kojim je dopušteno govoriti jedino i samo Bogu u povijesti spasenja.

BOG U OSOBNOJ BLIZINI SA SVIJETOM
Novina i jedincatost koja pripada Kristu i njegovu biću određuje, definira kršćanstvo. Bog je u Kristu stupio u osobnu blizinu sa svijetom, o čemu druge religije nemaju pojma. Krist ne donosi u svijet nešto religiozno, „jer on je došao kako bi čovjeku podario završnicu bilo koje vrsti ‘pobožnosti’ te mu time, na završni način, dao ono što je iznad samoga čovjeka i iznad stvari. Krist je došao ne samo da čovjeka oslobođi od zla, nego da ga liši i onoga ljudski-dobroga. Ne samo od bezbožnosti, nego da ga otkupi i oslobođi i od čisto ljudske pobožnosti“.

Isusovo značenje nije u onome što govori ili što čini, što se s njim događa, nego što on zapravo jest. Ne kako i što on o Bogu govori, nego na koji je način Bog prisutan u njemu i preko njega. Nije on ondje gdje je pobožnost, nego ondje prema kome ona smjera, prema Ocu. Sve što Isus jest, nalazi se i počiva u onome što on jest od Oca iz kojega se rađa.

Isus je cijelog života samac, usamljenik. Prema Ivanovu Evanđelju Isus se ljudima ne „povjerava jer ih je sve dobro poznavao. Nije trebalo da mu bilo tko daje svjedočanstvo o čovjeku: Ta sam je dobro znao što je u čovjeku“ (Iv 2,25). Poznaje on čovjekove dubine. Zar bi mogao izreći one riječi iz Govora na gori o dubokim porivima ljudskoga srca, da nije poznavao čovjekovo srce? Od ljudi ništa ne traži, a sa svoje strane sve nudi.

ZANIJEMLJITI PRED VELIČINOM BOŽJE TAJNE

Posebitost Isusove osobe definira naš vjernički kršćanski život. Molitva nije misaona vježba, nego pokušaj da u sebe prihvativimo jedincati odnos koji je Isus imao prema svome Ocu. Isus jasno zbori: „Nitko ne može doći Ocu osim po meni!“ (Iv 14,6) Za naš molitveni stav to znači: „Moliti se Kristu ne znači u bitnome, Njemu se klanjati ili Njega moliti za pomoć. Naravno i to; ali to se jednostavno usmjeruje prema Bogu. Autentična molitva Kristu uzbiljuje onaj odnos u koji nas je On osobno uključio. U molitvi molitelj moli da mu Krist podari da Njega može razumjeti. On promatra Gospodina. Razmišlja o Njegovu životu, Njegovim riječima. Prodire u Njegovu istinu. Dopushta da Kristov sveti nauk posloži misli i prosvijetli ih. Molitelj se pita što mu je činiti da bi Njega naslijedovao. Podastire svoj život pod svjetlo Njegovih riječi i čina. On moli Krista za Njegovu ljubav. Privikava i uvježbava svoje srce u tu ljubav koja je sasmostrukačija od onoga što naša narav naziva ljubavlju te kuša tu ljubav učiniti snagom u vlastitom životu. Stavlja se u Kristovo otkupiteljsko djelo i moli Njega da njegov život zastupa pred Očevom pravdom. Ište da bude prihvaćen u novi početak koji je Krist otvorio te priziva tajnu novoga stvaranja kako bi se ona u njemu uzbiljila“.

U molitvi, u obraćanju Bogu čovjek ostaje u stavu klanjanja, tišine, šutnje; riječ tu mora zanijemiti pred veličinom Božje tajne. Kad vidimo da je Guardinijeva „propedeutika molitve“ („Vorschule des Gebetes“) izšla u osam izdanja, onda to zbori o istini, dubini te svježini i misli ali i jezika jednog Guardinija, i pola stoljeća nakon njegove smrti te se osjeća krajnja sudobnost njegovih misli, riječi i konkretnih savjeta.

8. MEĐUNARODNO HODOČAŠĆE ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBE S INVALIDITETOM

Međugorje, 6. – 9. lipnja 2019.

Tema: „Idi za mnom!“ (Mk 10,21)
U Gospinoj školi

PROGRAM

ČETVRTAK, 6. LIPNJA 2019.

15.00 – 17.00 Dolazak i smještaj sudionika
18.00 Večernji molitveni program u crkvi

PETAK, 7. LIPNJA 2019. DVORANA IVANA PAVLA II.

9.00 Predstavljanje sudionika po skupinama
12.30 Ručak
15.30 Molitva križnog puta za one koji ne mogu na Križevac
16.00 Molitva križnog puta na Križevcu sa župom (za roditelje i prijatelje)
18.00 Večernji molitveni program

SUBOTA, 8. LIPNJA 2019. DVORANA IVANA PAVLA II.

9.00 Molitva krunice za one koji se ne mogu popeti na Brdo ukazanja
9.00 Molitva krunice kod Gospinog kipa na Brdu ukazanja
12.30 Ručak
15.30 Predavanja i svjedočanstva
18.00 Večernji molitveni program u crkvi
22.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramenu u crkvi

NEDJELJA, 9. LIPNJA 2019. VANJSKI OLTAR CRKVE SV. JAKOVA

10.30 Svjedočanstvo
11.00 Župna sv. misa na vanjskom oltaru

Koordinator seminara: fra Marinko Šakota, župnik
Prijave za sudjelovanje na hodočašću primat će se od 1. do 20. svibnja 2019. na e-mail adresu: mailto:gospina.skola@gmail.com.

Jacques Philippe

NA ŽIVOT
POZVANI

Jacques Philippe
NA ŽIVOT POZVANI

Ljudski je život divna pustolovina. Usprkos bremenu patnje i razočaranja što ih sa sobom nosi, nudi nam razvitak svih naših sposobnosti za ljubav i radost. Zato nemojmo pokušavati programirati svoju sreću, nego učimo prepoznavati i prihvatići pozive.

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Izabrana nova Uprava Hercegovačke franjevačke provincije

Nova provincijska Uprava – Definitorij izabrana je u srijedu, 1. svibnja, na redovitom Provincijskom kapitulu Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

Provincijski kapitol Hercegovačke provincije Uznesenja BDM održava se u Franjevačkom samostanu u Mostaru pod predsjedanjem fra Mije Džolana, generalnog vizitatora i predsjednika Kapitula.

Nakon što su sva braća Provincije ponovno izabrala provincijala fra Miljenka Šteku, Kapitol je izabrao: vikara Provincije fra Iku Skoku te definitore fra Dragana Ružića, fra Mladena Vukšića, fra Ljubu Kurtovića, fra Sretana Ćurčića i fra Ivana Landeku ml.

Nakon pet godina ponovno uskrsna slavlja u Mosulu

U iračkoj je metropoli Mosulu nakon pet godina uskrsna slavlja ponovno predvodio biskup. U slavlјima Velikoga trodnevlja novi kaldejski katolički nadbiskup Mosula i Akre dominikanac Michaeel Najeeb Moussa pozvao je malobrojne kršćane koji su se vratili u grad na obali Tigrisa na izgradnju mostova, rušenje zidina i sijanje nade.

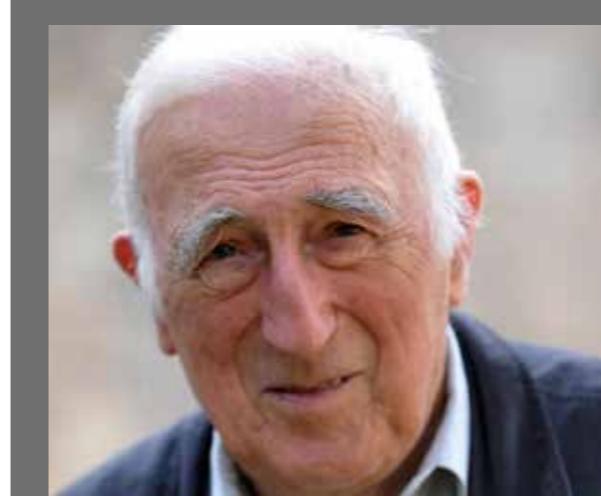
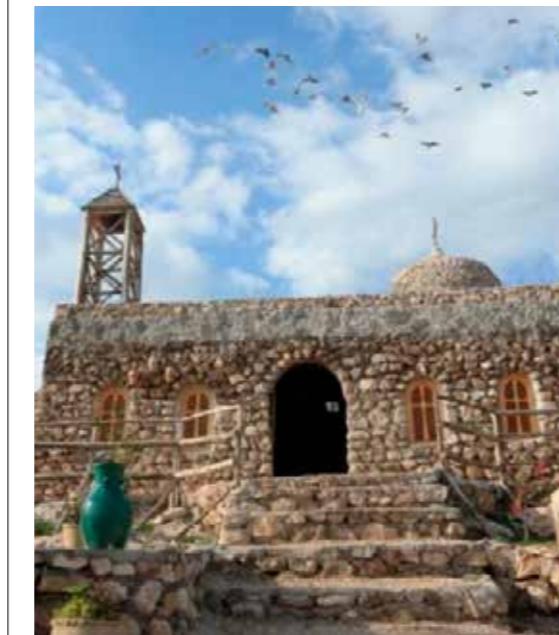
Nadbiskup je predvodio slavlja u crkvi sv. Pavla u kojoj počivaju zemni ostaci njegova predčasnika Paulosa Faraja Rahhoa, kojega su ubili islamisti godine 2008., pet godina nakon ulaska međunarodne koalicije pod vodstvom SAD-a u Irak.

Trenutačno je crkva sv. Pavla jedino mjesto gdje se slave katoličke mise. „Ovdje ćemo slaviti Uskrs da dokažemo da svjetlo naše svakodnevice pobjeđuje tamu“, poručio je nadbiskup Najeeb Moussa.

U Alepu veliko slavlje obreda Velikog tjedna

Rimokatolička Crkva u Alepu ovih dana slavi obrede Velikoga tjedna, pomoći kojih se, nakon godina rata i opsade, pokušava ponovno postaviti na noge. Na Cvjetnicu je u tom sirijskom gradu – mučeniku nanovo zavladao strah, i to zbog raketnih napada koje su izveli pobunjenici, u kojima je poginulo 11 osoba. Unatoč svemu, u procesiji koju je organizirala rimokatolička župa sudjelovalo je više stotina djece u pratrni članova obitelji.

Umro Jean Vanier

Rođen je u Švicarskoj, a djetinjstvo je, kao dijete diplomata, proveo u Engleskoj i Francuskoj. Školuje se i služi kao časnik u britanskoj Kraljevskoj ratnoj mornarici. 1950. napušta mornaricu i upisuje studij filozofije i teologije na Katoličkom institutu u Parizu (Institut Catholique de Paris). Upoznaje Thomasa Philippea, dominikanca i duhovnika jedne ustanove za osobe s intelektualnim teškoćama. Nakon studija vraća se u Kanadu i predaje na sveučilištu u Torontu. 1964. napušta sveučilište i u francuskom mjestu Trosly-Breuil osniva zajednicu Arka. 1971. zajedno sa Marie-Hélène Mathieu osniva pokret Vjera i Svjetlo, u kojem se okupljaju osobe s mentalnim hendikepom, njihove obitelji

i prijatelji. U brojnim knjigama naglašava ranjivost ljudske osobe i sučut, ukazujući na strahove koji razdvajaju ljudе i korijen su sukoba. Ljudsko društvo shvaćа kao tijelo u kojem je svaki član važan i nezamjenjiv, a osobito onaj najslabiji. Za svoje djelovanje primio je mnoge nagrade. Danas u svijetu postoji 147 zajednica Arke u 35 zemalja te 1800 zajednica Vjere i svjetla u 80 zemalja. U svojoj posljednjoj poruci prije nekoliko dana Vanier je rekao: „Imam duboki mir i vjeru. Nisam siguran što budućnosti nosi ali Bog je dobar i što god da se desi, bit će najbolje moguće. Sretan sam i zahvalan za sve. Šaljem vam svima svoju najdublju ljubav.“

Povećao se broj katolika u svijetu

Vatikanski dnevnik L’Osservatore Romano prošlih je dana objavio statističke podatke o Katoličkoj Crkvi u svijetu u razdoblju od 2010. do 2017. godine. Broj je katolika u tom vremenu porastao za 9,8%, odnosno s oko 1 196 milijardi u 2010. godini na više od 1,3 milijardi u 2017. godini. Gotovo polovica ukupnoga broja katolika nalazi se na američkom kontinentu, dok ih je u Aziji nešto više od 11%, u Europi 21,8%, u Africi 17%, a u Oceaniji 0,8%.

Na kraju 2017. godine u svijetu je ukupno bilo više od četiri i pol milijuna pastoralnih radnika, među kojima su biskupi, svećenici, trajni đakoni, redovnici, redovnice, članovi svjetovnih instituta, misionari laici i katehisti. Bilježi se pad njihove brojnosti manji od 2% u odnosu na 2010. godinu. Na svjetskoj se razini u posljednje tri godine primjećuje pad broja svećenika, dok se u Africi u promatranom razdoblju njihov broj stalno povećavao te je na kraju 2017. godine bio za gotovo 24% veći u odnosu na 2010. godinu. U Sjevernoj Americi, Europi, Bliskom istoku i Oceaniji bilježi se pad broja svećenika, dok u Srednjoj i Južnoj Americi te jugoistočnoj Aziji njihov broj raste. Broj redovnika koji nisu svećenici u promatranom se razdoblju smanjio za 5,7%, a broj redovnica za nešto

više od 10%. Afrika i Azija jedini su kontinenti na kojima se bilježi porast tih dviju skupina.

Broj članova svjetovnih instituta (muških i ženskih) pokazuje opći trend opadanja u svijetu. U 2010. godini ih je, naime bilo 26.800, a do 2017. godine taj je broj pao na 22.642. S druge strane, broj misionara laika povećao se za 6,1% te ih je na kraju 2017. godine u svijetu bilo 355.800.

Što se tiče novih svećeničkih zvanja, u svijetu je od 2010. do 2017. godine zabilježen njihov pad za 3,1%, ali s vrlo izraženim zemljopisnim razlikama. Naime, u Africi i Aziji bilježi se porast broja novih svećeničkih zvanja, a u Europi i na američkom kontinentu primjećen je njihov pad za 16%, odnosno za 13,5%.

Konačno, katehisti čine najbrojniju skupinu pastoralnih djelatnika u svijetu, s više od 3,1 milijuna na kraju 2017. godine. U Aziji i Africi njihov je broj u porastu, dok Europa i američki kontinent pokazuju blagi pad. Kao i misionari laici, ta je skupina pastoralnih djelatnika također relativno visoko zastupljena u Sjevernoj i Južnoj Americi, gdje ih je krajem 2017. godine bilo gotovo 1,8 milijuna, što je nešto manje od 57% njihova ukupnoga broja u svijetu.

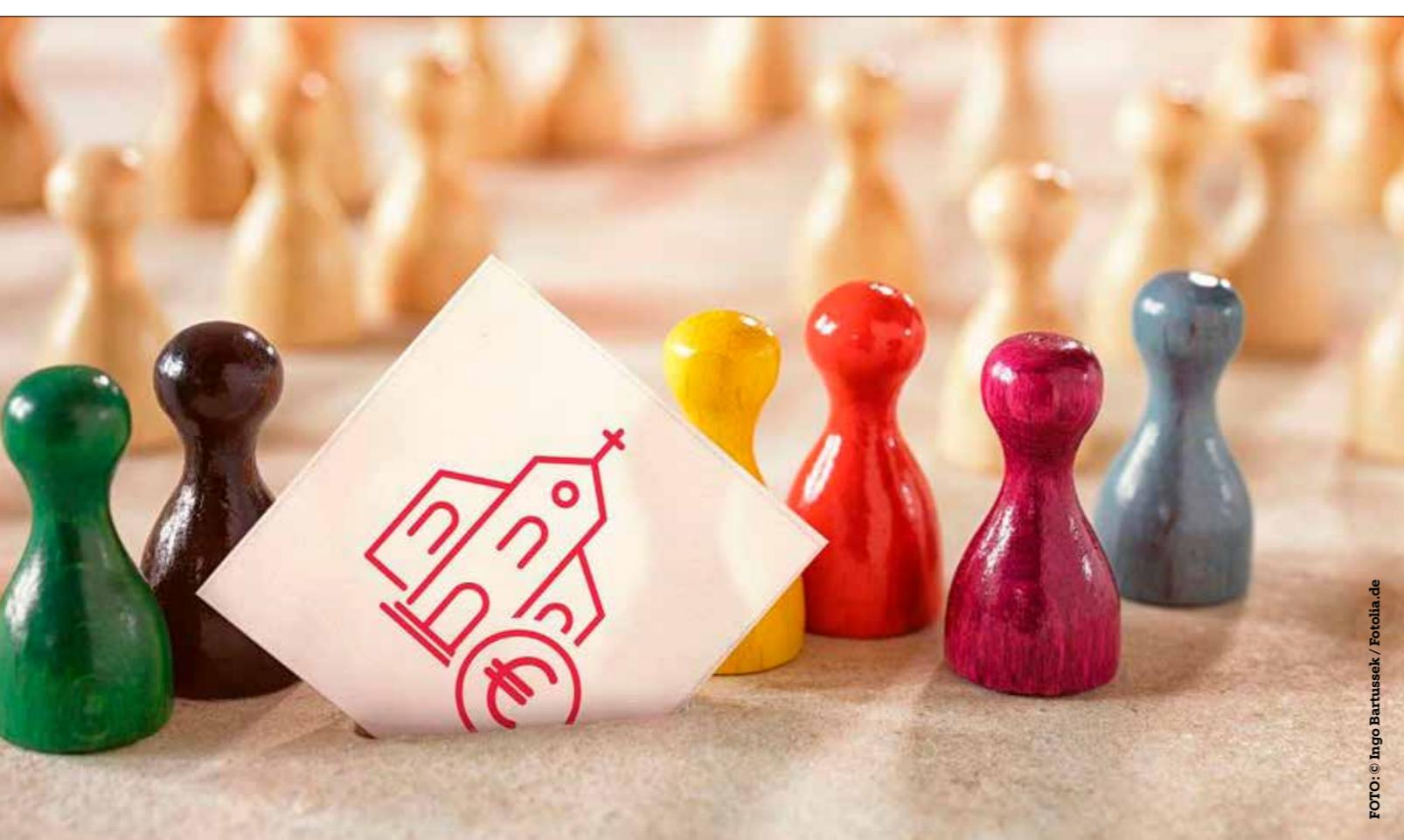

FOTO: © Ingo Bartussek / Fotolia.de

KATOLIČKA I EVANGELIČKA CRKVA U NJEMĀČKOJ DO 2060. IZGUBIT ĆE POLOVICU VJERNIKA I SREDSTAVA

Katolička i Evangelička Crkva u Njemačkoj imat će godine 2060. još samo 50 posto vjernika koje imaju danas, a prepolovit će se i njihova finansijska sredstva, pokazuju rezultati istraživanja Sveučilišta u Freiburgu koje su Crkve objavile u četvrtak 2. svibnja.

Ako su procjene točne, u sljedećih 40 godina samo će još 29 posto njemačkoga stanovništva pripadati nekoj od velikih Crkava, dok je to da-

nas 54 posto. Pritom treba uzeti u obzir da će se smanjiti i ukupan broj stanovnika. Broj vjernika velikih Crkava spast će s 44,8 milijuna u godini 2017. na 34,8 milijuna godine 2035., što znači 22 posto manje, te na 22,7 milijuna godine 2060. što je 49 posto manje. Pritom će Katolička Crkva izgubiti nešto manje vjernika od Evangeličke. Odnosno, broj katolika smanjit će se s 23,3 milijuna u godini 2017. prvo na 18,6 milijuna u 2035. – 21 posto manje, na 12,2 milijuna godine 2060. – dakle ukupno za 48 posto. Broj protestanata past će s 21,5 milijuna preko 16,2 milijuna (25 posto manje) na 10,5 milijuna, dakle za 51 posto manje.

Nešto manji pad broja katoličkih vjernika tumači se njihovim brojnjim useljavanjem te nešto mlađom dobnom strukturon nego u evangelička. U procjene nisu obuhvaćeni članovi pravoslavnih Crkava, kao ni evangeličkih slobodnih Crkava, koje u godini 2017. ukupno imaju oko 2 milijuna vjernika.

U procjenama crkvenih finansijskih priloga istraživači pretpostavljaju da će se nominalno smanjiti tek s

Najpopularnije ime u Berlinu lani je bilo – Mohammed

Centar za njemački jezik objavio je podatke o najpopularnijim imenima novorođene djece u Njemačkoj. Ovo udruženje objavljuje isto istraživanje od 1977. godine, a sastavljuju ga na temelju podataka iz njemačkih ureda matičara.

Podatke za ovogodišnje istraživanje dalo je više od 700 matičnih ureda širom Njemačke. U tih 700 ureda registrirano je preko milijun pojedinačnih imena. To znači, navodi se u istraživanju, kako je oko 90 posto svih imena koja su dana djeci prošle godine zabilježeno u matičnim uredima. Prijavljeno je preko 65 000 različitih imena.

Istraživanje je otkrilo kako se u saveznim pokrajinama vidi promjena s obzirom na prethodne godine. Naime, ime Mohammed našlo se među deset najpopularnijih imena u šest njemačkih saveznih pokrajina.

Ime Mohammed i njegove razne inačice našle su se u sljedećim saveznim pokrajinama među top 10 najpopularnijih imena: Berlin, Bremen, Hamburg, Hessen, Sjeverna Rajna-Vestfalija i Saarska.

U Berlinu je to ujedno najpopularnije ime za novorođene dječake. Centar navodi i kako se popularnost ovog imena širi diljem zemlje.

MEDUGORJE

PORUKE
KRALJICE
MIRA

PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

ŠTO JE ČOVJEK?

MILE MAMIĆ

U prošlom smo broju, poštovani čitatelji, promišljali jezično i duhovno ovaj niz: TIJELO/PŪT, ŽIVOT, SMRT I USKRSNUĆE. Da bi taj niz bio potpuniji, trebali bismo ga ovako dopuniti: ČOVJEK, TIJELO/PUT, DUŠA, DUH, KRV, ŽIVOT, SMRT, USKRSNUĆE, ŽIVOT VJEĆNI. Mogli bismo se zapitati: Što je tu uljez? Znam da biste odmah uprili prstom u SMRT. Da, ona jest uljez. Moglo bi se reći da je i USKRSNUĆE uljez. Jest, ali ono je u službi pobjede Života. Ono je smrt smrti. Kristova uskrsna pobjeda je i naša pobjeda. Žalac smrti je iščupan: Uskrsnuo je! Aleluja!

Promišljat ćemo podcrtane riječi u proširenom nizu s jezičnoga i sadržajnoga, duhovnog gledišta.

Što je čovjek?

U središtu Svetoga pisma je čovjek, njegova sreća, blagoslov, život ili ono drugo. Pismo je riječ Boga živoga živome čovjeku svih vremena. I meni, i tebi, našim prethodnicima i slijednicima.

Riječ čovjek je vrlo zanimljiva s raznih gledišta. Vrhunac Božjeg stvaralaštva – kruna stvorenja. Sve bolje i bolje: Muškarca pa ženu. Riječ je vrlo stara i obilno potvrđena u hrvatskoj jezičnoj tradiciji u sva tri lika: čovjek, čovik, čovek. U vokativu se mijenja naglasak: čovječe! A množina? *Ljude*, genitiv *ljudi* itd. Moglo bi se reći da čovjek nema formalne veze sa *ljudi*. Ta se pojava zove nadomjestak, supletivizam, kad se neki oblici tvore od neke druge osnove (kao *ja – mene, mi – nas, jedan – pri* itd.). Pridjev je čovječji i *ljudski*. Imamo i misle-

ne imenice čovječnost i *ljudskost*. Svi ljudi zajedno kažemo čovječanstvo. U tom se smislu katkad kaže i *ljudstvo*, ali to znači i „uljuđenost, ljudskost“. Ako je čovjek malen, onda je čovječuljak, a ako je velik, je li onda *ljudina* ili *ljudeskara*? *Ljudina* je moralna veličina, a *ljudeskara* tjelesna. Imamo i imenice čovječnost i *ljudskost* uglavnom u istom značenju. Riječ čovjek u hrvatskome književnom jeziku označuje ljudsko biće, osobu, i mušku i žensku. U nekim krajevima je to samo muškarac.

Prema biblijskoj antropologiji ovo su bitne sastavnice čovjekove: duša, srce, put, tijelo i duh. O njima opširno govori Rječnik biblijske teologije (Zagreb, 1993.). Čovjek se sav izražava kroz pojedine sastavnice: On je duša ukoliko ga oživljuje duh života; put pokazuje u njemu propadljivo stvorene; duh znači njegovo otvaranje prema Bogu; tijelom je, najzad, izražen prema vani; (srce znači nutrinu čovjekovu u vrlo širokom smislu).

Ustaljeno je poimanje čovjeka kao spoja duše i tijela, duhovne i materijalne sastavnice. U novije vrijeme pokušava se tijelo i dušu (kao princip života) promatrati kao razinu koja nam je zajednička sa životnjama, a besmrtni duh, duhovnu razinu kao razlikovno obilježe čovjekovo. Svakako, Biblija i bogata kršćanska tradicija, književnost, umjetnost je puna duše, koju treba smatrati drugom, duhovnom sastavnicom čovjekovom kao istoznačnicom za

besmrtni duh ili duhovnu dušu kako često ističe dragi naš Ivančić. Duh i duša svakako se isprepliću. Čovjek je zagonetka velika. Društveno biće, razumno biće, razumna životinja, razumno živinče (kako kaže Ante Starčević), ali i biće između životinje i Boga, sve-mir u malom. Gorki kaže: „Čovjek, to zvuči gordo.“ Vesna Parun ima u pjesmi *Mati čovjekova* tužnu sliku o čovjeku: „Gorko je čovjek biti kad nož se s čovjekom brati.“

Svaki je čovjek Božja slika. Onda Bog ima puno slika. Objava nam ističe dva pralika čovjeka: 1. Adam, što i znači „čovjek“ stari čovjek, grješni čovjek, ohol, neposlušan – nesavršena slika Božja i 2. Izajjin Sluga Jahvin koji se ostvaruje u osobi Isusa Krista kao savršena slika Božja jer je Sin Božji, Bog. Novi Adam postaje čovjekom, ponizan, poslušan do smrti na križu. On postaje grijehom za nas da nas oslobodi od grijeha, da nas učini svojom braćom, djecom Božjom, da budemo jedno s njim i da nas sve dovede u radost Oca nebeskoga. To je novi čovjek, novi, pokristovljeni svijet, nova, uskrsna perspektiva čovjekova. Krist umire na križu za spasenje svijeta! „Da roba otkupiš, Sina si predao!“ U tom kontekstu možemo razumjeti Augustinov hvalospjev grijehu, krivici: „Felix culpa!“ – O sretne li krivice!“ Ona nam je dala tako divnoga Spasitelja! Stoga bih parafrazirao stih Vesne Parun ovako:

Divno je čovjek biti kad Krist se s čovjekom brati!

Sretan nam Uskrs svima!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRJEDA

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

PETAK

7.30 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Križni put uz Križevac
18 h	Večernji molitveni program i ispovijed
19 - 20 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
21 - 22 h	Sv. misa, blagoslov predmeta

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h	Sv. misa na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj čete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 1. 6. 2019.

Dj 12,24 – 13,5a; Ps 67,2-3.5-6.8; Iv 12,44-50

Četvrtak, 16. 5. 2019.

Dj 13,13-25; Ps 89,2-3.21-22.25.27; Iv 13,16-20

Petak, 17. 5. 2019.

Dj 13,26-33; Ps 2,6-11; Iv 14,1-6

Subota, 18. 5. 2019.

Dj 13,44-52; Ps 98,1-4; Iv 14,7-14

Nedjelja, 19. 5. 2019.

Dj 14,21b-27; Ps 145,8-13b; Otk 21,1-5a; Iv 13,31-33a.34-35

Ponedjeljak, 20. 5. 2019.

Dj 14,5-18; Ps 115,1-4.15-16; Iv 14,21-26

Utorak, 21. 5. 2019.

Dj 14,19-28; Ps 145,10-13b.21; Iv 14,27-31a

Srijeda, 22. 5. 2019.

Dj 15,1-6; Ps 122,1-5; Iv 15,1-8

Četvrtak, 23. 5. 2019.

Dj 15,7-21; Ps 96,1-3.10; Iv 15,9-11

Petak, 24. 5. 2019.

Dj 15,22-31; Ps 57,8-12; Iv 15,12-17

Subota, 25. 5. 2019.

Dj 16,1-10; Ps 100,1b-3.5; Iv 15,18-21

Nedjelja, 26. 5. 2019.

Dj 15,1-2.22-29; Ps 67,2-3.5-6.8; Otk 21,10-14.22-23; Iv 14,23-29

24 godina s vama u molitvi

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing
Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr
Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 MHz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split**, **Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 MHz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 MHz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 MHz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 MHz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 MHz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 MHz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 MHz, **Satelite za Europu i Bliski istok:** EUTELSAT 16°E

